

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyilatkozó sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Péntek, márczius 23.

Mai számunk több közleményei:

Vezéreljük: Aggasztó csend.

A képviselőház ülése.

A transzylván háború.

Egy új királyi trón.

Boku Szevér képviselőjelölt.

Keresd az asszonyt . . . !

Lejo Lili kegyelele.

Stefánia — Lónyay grófné.

A csendőr legyvere.

Rekonstruált igazgatóság.

Miramárban.

Tárca: Az eljegyzés. Irta: Vértesi Arnold.

Regény-Csarnok: Egy titkos rendőr kalandjai. Irta: Conan Doyle.

Aggasztó csend.

Arad, márczius 22.

A képviselőház, miután két ülésen át foglalkozott vele, ma letárgyalta a közoktatásügyi tárca költségvetését és mintha kiválóan jó és istennek tetsző munkát végzett volna, vigan bele fogott mindjárt a másiknak: az igazságügyi tárca költségvetésének tárgyalásába. Pedig elmondhatni, hogy nincs elárvultabb ügye ez idő szerint a magyar közéletnek, mint a közoktatásügy és ez annál szomorubb, mert bizonyos, hogy fontosabb és a nemzeti fejlődésre nézve életbevágóbb sincsen.

Kit okoljunk és lehet-e általában valakit okolni? Bajos volna csak ugy hamosan megmondani. Bizonyos, hogy a még mindig függőben levő és vajudó közös-

ügyes dolgok miatt nem jut időnk a saját bajunkkal foglalkoznunk és a sietni készítő helyzet még felemlítésére sem adott időt sok oly kérdésnek, a melynek behatóbb tárgyalása magának az ügynek javára, a kedélyeknek pedig megnyugtatóra is szolgált volna.

Ugyanis, az igazat megvallva, Magyarország liberális közvéleménye amiatt, hogy a kapitulált ellenzék egy része saját fekete zászlajával vonult be a szabadelvű párt táborába és azt a zászlót még mindig vigan lobogtatja, kissé meg van riadva, s nem minden aggodalom nélkül tekint a jövőre elé.

A kultusbudget tárgyalásának alkalmából reméltük, hogy azokban a kérdésekben, amelyekben részint a kormányt támadó ellenhatás vádaskodása, részint az azt támogató konzervatívabb elemek merész őszintesége kinos kétségben tartják a magyar nemzeti kultúra hivatát, hogy ezekben a közoktatásügyi tárca tárgyalása alkalmával megnyugtatóbb nyilatkozatokat nyerhetünk.

Mindebből semmi sem lett. A szokásos eszmefuttatások a tárczának — hogy ugy mondjuk — köznapi kérdései fölött nem maradtak el ugyan most sem, de azok fölött, amelyek a közművelődés szabadságának és nemzeties jellegének irányt adnak, melyek kulturánk szivverését szabályoznák, azok fölött mély csend borongott, mely inkább fenyegető, mint biztató

volt, inkább aggasztó, semmint megnyugtató.

A miniszter, — a liberális, elvű és a magyar kultúra nemzeti irányáért lelkesülő miniszter beteg, tárczáját nem is képviselhetné a költségvetésének tárgyalása alkalmával. A kormányelnök ugyan kijelentette kétséget nem tűrő őszinteséggel, hogy közte s a kultuszminiszter közt azok a bizonyos elvi differenciák nem léteztek, s ezt bizonyára jól esett hallanunk mindannyiunknak, de fájdalom, épen nem vagyunk bizonyosak a felett, hogy vajjon a miniszter egészségi állapota, — ha remélhetőleg teljesen helyre állt is — megfogja-e engedni, hogy a közoktatás vezetését ismét átvegye? Aggasztó e bizonytalanság azért, mert akit utódjául emlegetnek, s akinek tudvalevőleg nagy befolyása van ez idő szerint az ügyek vezetésére, oly irányban érvényesítette legutóbb is befolyását, mely kétségtelenné teszi, hogy a magyar parlamentaris kormány az egyházi javadalmak adományozása körül eddig birt jogát hajlandó volna kiszolgáltatni az ugynevezett katolikus autonómiának, vagyis — Rómának. Hogy állunk ezzel a dologgal? E kérdés nem lett fölvetve és a néma csend, mely minden oldalról tovább is körülveszi, épen nem biztató.

Wlassics miniszter a magyar közoktatásban a kiválóan magyar nemzeti irányt képviselte és most félt, hogy vele együtt ez az irány is beteg. A mostani rövid

TÁRCA.

Az eljegyzés.

Irta: Vértesi Arnold.

A rokonok, a jó barátok, az egész diszes vendégcsereg, mind örvendezve koccintották össze poharaikat a jegyes párral. Sejtették ugyan már eddig is, hogy Ujhelyi Kálmán osztálytanácsos ur, kit e napokban ruházott föl ő felsége a miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel, nem hiába jár Balázsékhoz. Az ilyen megállapodott koru, tekintélyes férfi csak komoly czéliből járhat egy előkelő leányos házhoz. Az ünnepélyes eljegyzést azonban csak a mai vacsora alkalmával hirdette ki Balázs János ur, az apa, az ünnepélyes alkalomhoz megkívántató örömkönyekkel szemében.

Igaz, hogy ő méltósága már negyvenhat éves, a leány pedig csak tizennyolcz, de az nem baj. Balázsék ugy hiszik, a férfiaknak mindig valamivel idősebbnek kell lenni, mint a nőnek. A mosolygó kedves kis menyasszonynak pedig szinte sugárzik a szeméből a jókedv.

Hogyne? Hiszen már maga az a gondolat, hogy méltóságos asszony lesz, boldoggá tehet egy fiatal leányt. Aztán ez az ünneplés, a sok gratuláció és milyen meglepetés lesz az Milcsinek, Toncsinak, Ilusnak és valamennyi jóbarátnak!

Pajkos kedvvel mosolyog a jegyesére s ki-

nálgatja neki a pezsgős poharat. De Ujhelyi Kálmánnak már elég volt

— Hát megiszszuk ketten, jó? — szól kaczérkodva.

Megizelte piros, nevető ajkával, aztán odanyujtotta Ujhelyi Kálmánnak. Az fenéig kiitta.

— Ha méreg volna, akkor is édes magától, — szól gyöngéden.

A leány nevetett, a fiatal leányok ama csábító nevetésével, melynek az ilyen negyvenhat éves férfi nem igen tud ellenállni.

— Hát igazán meginná a mérget is, ha tőlem kapja?

Ujhelyi Kálmán, ha igazat akart volna mondani, azt kellett volna mondani, hogy ma este már volt benne része. Elég mérget ivott, mikor látta, hogy mulat, hogy nevetgél Erzsike akárkivel. Komor gondolatok cikáztak át a méltóságos ur fején. Szereti őt igazán ez a lány vagy csak ámitja? Hej, ha be lehetne látni a lelkébe! Ha tudná, hogy ezek a nevető szemek egy ártatlan pajkosságtól ragyognak-e ugy, vagy egy kaczér üres lélek tükröi?

Isten tudja, miért jut ma minduntalan eszébe az a másik leány, a ki szintén jegyese volt, de már régen, nagyon régen. Már ugy elfelejtette, mintha soha a világon nem lett volna s ime most megjelenik újra, halványan, vádlón.

— Ostobaság — gondolta magában ő méltóságos.

Hát ugyan mivel lehetne vádolni őt? A

leány szüleinek kellett volna okosabbnak lenni. Tudhatták, hogy neki még sem állása, sem jövedelme. Maga sem birt megélni, nem hogy házasodjék.

Hiszen Ujhelyi Kálmán sajnálta azt a szegény leányt; de mit tehetett volna? Nyakába vett volna a nyomorusághoz még feleséget, gyereket? Eltemette volna magát valami rongyos kis hivatalba? Hol volna most? Mi volna most?

Szerencséje, hogy még jókor megjött az esze. A leány ugyan zaklatta leveleivel Egyik a másikat érte, szenvedélyes, kétségbeesett levelek. Hiába írta neki Ujhelyi Kálmán, hogy várjon, legyen türelmes, legyen okos. Arra még zaklatóbb levelek jöttek, míg végre Ujhelyi Kálmán megunt a nem válaszolt rá többet.

Félt ugyan attól, hogy a milyen szenvedélyes az a leány, kitelik tőle, hogy utána jön Budapestre s nyakára köti magát, s fenyegetőzni fog hogy megöli magát. De nem történt semmi rettenetes dolog s ugy látszott, a leánynak is megjött az esze: férjhez ment.

Aztán már csak egyetlenegy levél érkezett tőle, tele átkozódással és keserű panaszszal. Utálja a férjét s nem tudja, hogy keserűségében mire fog vetemedni; de száradjon minden boldogtalansága a Kálmán lelkén.

Nem tudja Ujhelyi Kálmán, hogy miért jutott most mindez az eszébe? Az átoktól fél? Ugyan micsoda bűn terheli lelkét? Mintha okos ember másképp cselekedhetett volna. Az a le-

kultuszvitan a néppárti vezérszónokok, mint a magyarellenes Róma zsoldosai, hevesen megtámadták az állami népiskolák tervszerű felállításait, holott nyilvánvaló, hogy nem a katolikus iskoláknak csinálnak konkurrencziát, és hogy közoktatási törvényünk értelmében a vallás-, erkölcsi nevelés éppugy biztosítva van bennük, mint akármely felekezeti iskolában. Nos, a magyar állami népiskolák további fejlesztésének biztosítása iránt elmaradt a megnyugtató enuncziáció; ellenben az új iskolák költségeit a kultuszminiszter ezután is a helyhatóságoktól lesz kénytelen előlegül kikoldulni, ha ugyan ezt a kölcsönkéregetéseit továbbra be nem szüntetik, mint a hogy már egyszer hire járt. Az, hogy a tanító-képesítés államivá tétessék, csak mint ellenzéki utópia hangzott el, amelyet mély csönd vett körül és — követett; pedig jóformán ezen fordul meg az a kérdés, hogy végre magyarrá legyen-e a nevelés?

Mint valami fojtó köd, úgy ülte meg a mély csend a budget-vita alkalmával a magyar katolikusok ügyét, kiknek, a mint most már bizonyos, nem engedi meg Róma, hogy istenüket saját édes anyanyelvükön, magyarul dicsérhessék, nem tétetett szóvá az a minden magyar ember hazafias önértetét mélyen sértő injuria, hogy addig, míg Magyarországon a szláv görögkatolikusnak szlávul, az oláhnak oláhul szabad istentiszteletét tartania, addig nem szabad a magyarnak magyarul; a magyarnak Magyarországon! Szóba se jött ez a dolog, se a balázsfalvi érsekség hivatalos lapjának vérlázító kirohanása és gunyolódása.

Vártunk, reméltünk egy-egy vigasztaló, megnyugtató szót, hangot, de hiába vártuk azt; a nemzeti érdek legvitálisabb kérdéseire hallgatással válaszolt a törvényhozás, mely jól áll ugyan ez utóbbinak az obstrukciós láz okozta végkiemerültségéhez, de épen nem nyugtatja meg a honfiúi sziv aggodalmait.

ány különösen sem hozzávaló volt, sem a nevelése, sem a családja, csak szégyenkezni kelene vele az előkelő társaságokban. Az ember mindig attól félhetne, hogy kompromittálja valahol.

Aztán az a heves, szenvedélyes természet, Mindig kitörő félben, mint valami vulkán. Hiszen a férjétől is megszökött s isten tudja, hol csavarog, ha még él.

Be kell látni, hogy nem neki való volt? de vajon ez a mostani neki való? Persze hogy tetszik neki ez a vidám, mosolygó fiatal leány; de fél, hogy nagyon könnyüvéru, nagyon felületes. Az a másik, az igazán szerette, de ez a kis nevető jószág szereti-e ez?

— No, miért ránczolja úgy össze megint a homlokát? — riasztotta föl komor álmodozásából a méltóságos urat Erzsike kacagó hangja.

S arra eltűnt a mult árnyéka, mint hajnal hasadására az éjszaka, csak a rózsás jövő látszik a boldog völegény káprázó szemei előtt.

Mindenki gratulál neki s egy ideig ő méltósága nyájas leereszkedéssel hallgatja a felköszöntöket, melyeket a család barátai pezsgős pohárral a kezükben elmondanak, a hizelgéstől áradó szónoklatokat, de végre megunja ezt a sok haszontalan beszédet.

Az idő is későre jár. Ő méltósága, a ki nagyon rendes ember, ilyenkor már aludni szokott, a meleg is türelhetlen. Ezt a sok bort, pezsgőt, tokajt nem szokta meg ő méltósága. Szeretne már hazamenni.

De az eljegyzési ünnepélyéről nem szaladhat így haza az ember. Végig kell várni, míg

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, márczius 22.

Tíz órára az egész jobboldal már ott sötétlett a padokban. A tegnapi incidens folytán az öreg Podmaniczky összaharangozta az egész pártot, nehogy még egyszer előforduljon, hogy a Ház határozatképtelenségét konstatálják. A jó öreg Podmaniczky ma egész délelőtt panaszkodott.

— Nem aludtam az éjjel egy szemernyit sem, annyira boszankodtam, hogy tegnap határozatképtelen volt a Ház.

Az ülést azonban csak fél 11-kor nyitotta meg Perczel elnök. A kvótábizottság megválasztására vonatkozó indítvány felett kellett szavazni s mivel a kvótáról volt szó mozgósítva lett Kossuth, Komjáthy, Barta és Olay a legtüzesebb szélsőbal. Kossuth kezdte a panaszt, a melyre Széll Kálmán miniszterelnök felelt. Ő neki viszont Komjáthy, Rátkay, Polónyi és Barta válaszoltak. Végül is elfogadta a Ház a miniszterelnök indítványát.

Ezután a kultuszköltségvetést részleteiben is letárgyalták s az igazságügyi tárcza költségvetésének tárgyalására tértek rá.

Részletes tudósításunk itt következik:

*

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Darányi Ignác, Plósz Sándor, Fejérváry Géza és Cseh Ervin miniszterek.

A mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítik.

Az irományok előterjesztése után következett a miniszterelnöknek

a kvótábizottság tagjainak megválasztására

vonatkozó indítványának tárgyalása.

Kossuth Ferencz: A függetlenségi párt sohasem vett részt a kvótábizottság megválasztásában. Akadályt azért ez ellen soha sem gördített, nincs is oka arra; most azonban arról van szó, hogy a törvény félremagyarázások és hibásan alkalmazások. Ma már csakugyan elértünk a 67-es kiegyezés csődjéhez, mert a 67-es kiegyezés már hosszabb idő nem működik, csak döcög. Hosszu idő óta mindig a magyar kormány galvanizálja ezt a meghalt kiegyezést. (Derűtség.) A kvótát a király eldöntötte, tehát a kvótábizottság mandátuma lejárt és újból kell megválasztani itt és ott

Ausztriában. Mégis az osztrákok kibujnak ez alól, a mi világos megsértése a 67-es kiegyezésnek. Egyébként csak tépjenek ki minél több lapot a 67-es kiegyezésből, sőt tépják el az egészet, mi az ellen kifogást nem teszünk, sőt örvendünk felette. (Elénk helyeslés a szélbalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Kossuth és pártja formális, kicsinyes dologból csinált itt nagy horderejűnek látszó dolgot, holott itt teljesen jelentéktelen ügyről volna szó. Nekünk semmi közünk ahhoz, hogy az osztrákok miképp értelmezik a kvótábizottság kérdését. Ha a kvótábizottság tagjai magukat illetékeseknek tartják a Reichsrath képviseletére, akkor mi nekünk tárgyalnunk lehet vele, ha azonban a osztrák kvótábizottságnak csak egy tagja is illetéktelennek tartaná magát a kvótaüggyben eljárni, akkor a Reichsrathnak újból kell választani a bizottságot. De hiszen, ha e tekintetben kétely merült volna fel, úgy a miként a delegációt megválasztották, a kvótábizottságot is megválasztották volna. Tiltakozik az ellen, mintha a kiegyezés csődbe jutott volna. Miben van ez a csőd? Nem fungált-e minden akadály dacára is a kiegyezés? Egyetlen csorba sem esett rajta sem politikai, sem gazdasági szempontból. Tudjuk is, van is erőnk végrehajtani a törvényt. Tágabban sem akarja értelmezni senki a 67-es kiegyezést. A kvóta megállapítását nem is tartja közösgünynek, mindenik államnak külön érdeke a hozzájárulási arányt eldönteni. Kéri tehát indítványa elfogadását. (Helyeslés jobbról.)

Komjáthy Béla: Nagyon csodálkozik a miniszterelnök ama felfogása felett, hogy a kvóta nem közös ügy. A legnagyobb mértékben annak tartja, mert mindig, mindenben meg van kötve a kezünk. Mindenben osztja Kossuth felfogását, csupán arra van megjegyzése, hogy a 67-es kiegyezés lapjaiból mégis félt valamit, azt, a hol a magyar alkotmány sarktételei is le vannak rakva. (Helyeslés)

Széll Kálmán miniszterelnök polemizál Komjáthyval, ismétli előbbi érveit s azokból konstatálja, hogy Komjáthy mintegy szándékosan akarja félreérteni őt.

Rátkay László: Világosan látja, hogy a kvóta-bizottság ad hoc bizottság, a melynek működése mindkét részről lejárt, tehát Ausztriában is újból kell megválasztani. (Helyeslés a szélbalon.)

Polónyi Géza: Nekünk meg kell engednünk a magyar kvóta-bizottság megválasztását, ha csakugyan a régi osztrák bizottsággal, állannak szóba, úgy a bizottság határozatát törvénytelennek fogja tekinteni.

Bartha Ödön. (Nagy zaj. Felkiáltások:

mindenki elmegy s látnia kell, hogy fog kezét nevetgélve Erzsike valamennyivel, azokkal a léha fiatal uracskákkal, a kik rokonság révén bizalmaskodnak, tréfálgatnak vele.

Ő méltósága egyre nyugtalanabb lesz. Hiába integet neki mosolyogva Erzsike. De hiszen azoknak a ficsuroknak is éppen olyan mosolyogva integet.

Végre elpusztulnak azok a fiatal urak, nem látatlankodnak ott tovább s Ujhelyi Kálmán is mehet. A kis menyasszony mosolyogva nyújtja kezecskéjét:

— Aztán rólam álmodjon, tudja?

Ő méltósága nem tehet arról, hogy megint az a másik jut eszébe. Az nem így nyújtotta kezecskéjét, hanem szenvedélyesen átölelte s majd megfojtotta csókjaival. Úgy rémlik a méltóságos urnak, mintha az a másik gunyosan tekintene ide:

— Hát jobb így?

S a méltóságos ur arra nem tud felelni, csak neki iramodik az utnak hazafelé. Lerázza magáról az udvariaskodókat, a kik házáig akarnak kísélni s egyedül siet át az üres, elhagyott utcákon.

Jó távol esik ez a lakása, de gyalog megy. Ez a friss levegő lehüti egy kissé forró fejét. Nem nagy a hideg, vagy legalább nem érzi, de azt látja, hogy a hó mindent belepert s vastagon elborította a gyalogjárót is, melyet az éjfél órákban senki sem söpör. Járó-kelőt alig talált az utcán, de a kávéházakból még kihallatszik a ruzsikaszó s a nagy ablaküvegen belül mulató embereket láthatni.

Most egyszerre megrezzen Ujhelyi Kál-

mán. A kávéházi fényben két félig részeg ember mellett megpillant egy női alakot, ki az ő hajdaniját juttatja eszébe. Csak háttal ül, arcát nem láthatni, de Ujhelyi Kálmán megriadva szökik odább s szinte borzongás fut át a hatán.

Csak nagynehezen csillapodik le lázas fölindulása. Nem, nem, csak képzelődés. A bor az oka, a sok bor, a sok pezsgő. Nem kellett volna annyit inni.

A feje is kábult, a lába is nehéz. Bizony husz évvel ezelőtt, mikor az első jegyváltását tartották, akkor úgy érezte, mintha repülni is képes volna; most meg olyan törődött.

Boszusan dobtantott a lábával. Hát az ördög üzi vele játékát, hogy ma mindig az az első jegyváltás forog a fejében? Eh, nem akar rá gondolni. A mi elmúlt, az elmúlt; semmi köze hozzá. Mit háborgatja mindig a mult kísértő árnyéka? Mit bánja ő, akárhova lett az a másik? Mit törődik vele?

Egyszerre a lába megbotlott valamibe s borzadva hőkölt vissza a méltóságos ur. Valami emberi alak itt, a gyalogjárón, félig hóval borítva. Egy asszony összezsugorodva, mozdulatlan, dermedten. Valami rongyos koldus-asszony, a ki itt összedült, talán az éhségtől, talán a pálínkától. S a méltóságos urnak úgy rémlik, mintha ez ijesztő arcot nagyon jól ismerné.

Nem volt az mindig ilyen rémes, ilyen dult és kiaszott, hanem fiatal volt, szép volt s ma talán boldog lehetne, ha el nem hagyja az, a kit szeretett.

- Már nem beszélhet!
- Tegnap is beszélt!
- Mindig fecseg!

Joga van beszélni mindenféle czimen, különben csak annyit akar mondani, hogy a bizottság megválasztását ők sem akarják megakadályozni, csupán az osztrák törvénytelen ségre akartak rámutatni. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

A Ház azután többséggel megszavazta a miniszterelnök javaslatát. E szerint szombaton választják meg a kvóta-bizottság tagjait.

A kultusbudget tárgyalása.

A Nemzeti Múzeum tételénél

Komjáthy Béla az eddigénél sokkal nagyobb összegek kiutalványozását kéri részint személyszaporítás, részint fizetésemelés, részint pedig a gyűjtemények gyarapítása céljából.

Zsilinszky Mihály államtitkár: Örömet fejezi ki Komjáthy meleg érdeklődése felett. A kormánynak mindazokra gondja van, a miket Komjáthy elősorolt, de fokozatosan akarják fogatosítani. (Élénk helyeslés jobbról.)

A lelkészek pótlavadalmazásánál Kiss Albert kérdésére Zsilinszky Mihály államtitkár kijelenti, hogy több lelkészre vonatkozólag az összeírás ivet kiegészítés céljából vissza kellett küldeni, azért késett egyes lelkészek segélyezése.

Ezután a kultusbudget tárgyalását befejezték, mire az egész jobboldal zajosan megéljenezte Zsilinszky államtitkárt.

Következett

az igazságügyi költségvetés

tárgyalása.

Rohonyi Gyula előadó ismertette a költségvetést.

Rátkay László a csendőri kinzásokról beszélt első sorban. Szigorú ellenőrzést kellene feleltök gyakorolni. Ezután a halálbüntetés eltörlését kérte és sürgette. (Élénk tetszés a szélbalon) Telekkönyvi ügyek gyorsabb lebonyolítására nagyobb gondot kér fordítani. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a szélbalon.)

Janiss Imre hiteltörvényeink gyarlóságaira mutat rá, s főképen a kereskedelmi és csőd-törvény sürgős revízióját kéri. Hasonlóképen a sommás eljárásról szóló törvény novelláris megváltoztatását is sürgeti. Az ügyvédségre nézve a numerus clausus behozatalát kívánja.

Major Ferencz beszélt ezután, majd Kubinyi Arpád az új bünvádi eljárás hiányait sorolta fel rövid beszédben.

A vitát holnap folytatják.

Ujhelyi Kálmán iszonyodva áll ott egy percig, mintha ő is megdermedt volna. Aztán vad futással tovább iramodik.

Az utca sarkán talál egy rendőrt, annak szól, hogy siessen, egy asszony fekszik ott az utcán, a hóban.

De ő maga nem fordul vissza. Megmondta a rendőrnek a nevét s egy tizforintos bankjegyet nyomott a markába. Csak siessen, talán még él az asszony.

Egész testében reszketve ért a lakására Ujhelyi Kálmán. A házmester, aki kinyitotta a kaput, látta, hogy a méltóságos urnak még a foga is vaczog, úgy didereg.

— Nagyon meg tetszett fázni — szölt fejét csóválva.

De a méltóságos ur nem felelt, csak tántorogva fölment a lépcsőn. S mikor már régen az ágyba bujt, még akkor is didergett és reszketett, ámbár iparkodott most már bátorítani magát. Hátha csak képzelődés volt? Hisz a sötétben nem is láthatta jól az arcát. A legközelebbi lámpa is távol volt.

Meg kellett volna néznie jobban. Most tudhatná, hogy csak fölízgatott agyának a rémlátása volt-e, vagy igazán az a szerencsétlen volt? Utána tudakozódni azonban nem mer. Azt sem tudja, él e, meghalt-e?

Nem is akar tudni róla semmit. Reá ne meressze kísérteties szemét. Oneki nem lehet a szemére vetni semmit. O nem oka semminek.

De azért csak reszket és didereg ágyában s maga előtt látja a megfagyott koldusasszonyt. Hiába morogja: Ostobaság. Képződés.

TAVIRATOK.

Ankét a földmivelési miniszteriumban.

Budapest, márczius 22. (Saj. tud. táv.)
Darányi Ignác földmivelési miniszter a sertésvész ügyében ankétet hívott össze.

A szultán leányának szökése.

Konstantinápoly, márcz. 22. (Saj. tud. táv.)
Az Agence de Constantinople hivatalos helyről nyert felhatalmazás alapján teljesen alaptalan, gyűlöletes koholmánynak minősíti azt a hírt, hogy a szultán leánya megszökött.

A sztrájk.

Falkenau, márczius 22. (Saj. táv. táv.)
A sztrájk megszűnt. Ma csaknem az összes munkások föltétlenül munkába állottak. Egy kis részük azonban az üzem szempontjából még nem kapott foglalkozást. Körülbelül 66 munkást el akarnak bocsátani, de erre nézve még tárgyalások folynak.

A transzváli háború.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 22.

A délafrikai táviratok bizonyos egyhangúságot mutatnak néhány nap óta. A harctérről teljesen jelentéktelen és kusza zavaros hírek érkeznek. Az angol források úgy, mint a burok inkább tervekről, szándékokról beszélnek, sem mint eseményekről. A béke problémája uralkodik mindeneken. A burok még egyre próbálkoznak tisztességes béke kieszközlésével, az angolok következetesen megtagadnak minden alkudozást, — legalább lapjaik így írják. E közben pedig a legteljesebb bizonytalanság uralkodik mindeneken, s a legközelebbi napok eseményeit egyáltalán nem lehet még csak sejtetni sem.

Mai távirataink a következőket jelentik:

London, márczius 22.

A Daily Mail tudósítója, aki tegnap Bloemfonteinből Fokvárosba érkezett, azt jelenti, hogy három héten belül ujaob hadmozdulat nem valószínű, mert tárgyalások folynak. A Times-nak jelentik Lourenco-Marquezból: Hir szerint azzal a tervvel foglalkoznak, hogy Transzvált Oranje szabadállammal egyesítik. Krüger elnök lesz, Steyn pedig főparancsnok. A Morningpost-nak jelentik Fokvárosból, hogy a bur békekövetség utjának célja tulajdonképen Oroszország.

London, márczius 22.

A Times-nak jelentik Rouxvilleből 20-iki kelettel: Az angolok megszállták Rouxville és Smithfieldet.

London, márczius 22.

A Standard-nak jelentik Bloemfonteinből 20-iki kelettel: 4000 transzváli bur Colesbergből Bázutoföld határára igyekeznek menekülni, de valószínű, hogy fogásba jutnak.

London, márczius 22.

A Reuter ügynökség jelenti: Chamberlain gyarmatügyi miniszter azt táviratozta az ausztráliai kormányzónak, hogy a hadügyminiszterium az ausztráliaiaknak 114 tiszti állást ajánl fel a gyalogságnál és a tüzérségnél.

London, márczius 22.

Millner fokföldi kormányzónak Bloemfonteinba való titokzatos elutazása arra a

hiresztelésre adott alkalmat, hogy tárgyalások vannak folyamatban a meghódításra nézve. A szabadállamnak autonómiát ígérnek arra az esetre, ha megadná magát.

London, márczius 22.

Hivatalos pretóriai értesítés szerint a transzváli kormány tiltakozik a gyanúsítás ellen, mintha a johannesburgi bányákat fel akarta volna robbantani.

Brüsszel, márczius 22.

Pretóriából jelentik, hogy a nyugati határon Lobatsi irányában heves csata volt. Az angolok vereséget szenvedtek és Ramont felé menekültek. A burok veszteségei jelentéktelenek, ellenben tizenöt láda töltényt ejtettek zsákmányul az angoloktól.

London, márczius 22.

Roberts lord ma az idegen hatalmak attaséi részére ebédet adott, a melyen azt jelentette ki, hogy legközebb Pretóriában fogja őket vendégeiül fogadni.

A csendőr fegyvere.

— Mikor lehet a csendőr? —

Arad, márczius 22.

Statisztika bizonyítja, hogy a csendőrök fegyvere évenként több embert végez ki Magyarországon, mint a gyilkosok összevéve. Ez a szomorú körülmény, amely a hatósági tekintély megvédésének okából emberéletet oltat, nagy jelentőségűvé teszi a csendőrség új szolgálati utasítását.

Az új bünvádi eljárás tette szükségessé ezt az új utasítást.

A magyar igazságszolgáltatásnak épen nem vált díszére számos kuriai ítélet erős bizonyossága szerint a csendőrség bünygyi nyomozása. Ezentul a csendőr csak birói, ügyészi, szolgabirói vagy rendőrkapitányi felhívásra fog nyomozni.

Az új utasításnak a csendőrség fegyverhasználatára vonatkozó részéből közöljük a következőket:

A szolgálatot teljesítő csendőr fegyverének használatára mindenki ellen jogosítva van: tehát társadalmi állás és személy különbség nélkül. Fegyverét használhatja a csendőr:

1. Az ellen, aki őt erőszakosan megsérti vagy megtámadással veszélyesen fenyegeti. Erőszakos megsértés alatt csakis *tetteslegesen bántalmazás* értendő; szóbeli megsértés, szidalmazás, káromlás a fegyverhasználatra semmi szin alatt sem jogosít.

2. Ha tettenért gonosztevő, vagy alapos gyanuval terhelt egyén föl van fegyverkezve és az előzetes fölszólítás daczára magát önként meg nem adja, vagy esetleg védett helyzetéből előjönni vonakodik.

3. Aki a csendőr figyelmeztető utasításának ellenszegül, hogy őt szolgálata teljesítésében megátolja.

4. Akit mint veszélyes gonosztevőt a csendőrség üldöz, elfog, vagy őrizet alá vesz, ha ez fenyegető reakció daczára elfut és visszatartóztatására más mód nem létezik.

5. Aki háboru vagy ostromállapot idején magát gyanussá teszi és fölhívásra kielégítő válasz nélkül elszalad.

Az utasítás kiemeli, hogy a csendőrnek a fegyvert mindenkor erőlyesen kell használni. Gyöngö szurkálás a szuronnyal, gyöngö vágás a karddal, lövés célzás nélkül vagy csak megijesztés céljából, rendszerint eredménytelen, sőt az ellenszegülőt inkább fölbátorítja és ingerli — tehát föltétlenül mellőzendő. Viszont egy másik fe-

jezetben meghagyja, hogy a csendőr lehető kimélettel járjon el. A lehető kimélet alatt az értendő, hogy a fegyvert használó csendőr szándékának csak arra szabad irányulnia, hogy a támadót, illetve ellenszegülőt a támadás folytatására, vagy ellenszegülésére, a megszökni törekvő veszélyes gonosztevőt pedig a megszökésre képtelenné tegye.

A csendőrnek fegyverét csak *katonai* módon szabad használni. A kardot vágásra, csak szükség esetén szurásra, a feltűzött szuronyt szurásra, a karabélyt és a forgópisztolyt pedig lövésre. Dulakodás alkalmával azonban a karabély tusát vagy a kard markolatát is használhatja.

Nagyobb és *veszélyes rendzavarás* esetében az őrsparancsnok a szétoszlásra és a fegyverhasználatra figyelmezteti a tömeget, ha ez eredménytelen, a szétoszlátás szuronytámadással kísérlendő meg, ha azonban a tömeg támadólag lép fel, akkor a löfegyvert kell használni. Ilyenkor különösen a főczinkosok, a bujtogatók és a legveszélyesebb ellenszegülők veendőek célba.

Ez az utasítás írásba foglaltan tartalmazza, azt, ami eddig a gyakorlat volt.

Szabatossá teszi, de nem szorítja meg a csendőrség fegyverhasználati jogát. Pedig erre szükség lenne.

Am használjon a csendőr tetteles bántalmazás esetében fegyvert, amikor valamely felsőbb hatósági utasításának végrehajtásában találkozik ellenszegüléssel, de amikor a portyázó csendőr duhaj legényekkel találkozik s az ittas fővel vagy garázdaságból-öt megbántja, miért legyen jogosítva a csendőr megölni azt, akit módjában van fegyverének használata nélkül is a megtorló bíróság elé állítani?

A büntető törvény ugyanis szigorúan bünteti a hatóság elleni erőszakot s ha a bíró, a szolgabíró, a rendőrkapitány revolverrel le nem löheti bántalmazóját, miért adják meg ezt a jogot a statariális bíráskodásra kevesebb értelmi és erkölcsi minősítéssel bíró csendőrnek?

A jogállam követelményei azt kívánják, hogy az idézett első szakasz akkép módosíttassék, hogy a csendőr tetteles bántalmazójával szemben, ha az illető csak egyedül van s nem tömeges a támadás, fegyverét ne használhassa akkor, ha az illetőt bíróság elé állítani módjában van.

SZINHAZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: *Traviata*, opera. Lejo Lili felléptével. (Páratlan bérletszűnet.)

Szombat: *Az ember tragédiája*, dráma. Tóvölgyi Margit felléptével. (Páratlan bérlet.)

Vasárnap: Délután: *Udvöske*, operette. Este: *Az ember tragédiája*, dráma. Tóvölgyi Margit felléptével. (Páros bérlet.)

* **Lejo Lili vendégszereplése** páratlan sikerrel jár. *Traviata* pénteki előadására ma délelőtt egy óra alatt szétkapkodták az összes földszinti és a másodemeleti helyek jó részét. Már csak a páratlan bérlők helyei vannak meg, melyeket déli 12 óráig tart vissza a pénztáros. Ha akad bérlő, ki addig ki nem váltja helyét, elsőrendű páholy is lesz kapható, különben csak másodemeleti. *Traviata* előadásának érdekessége, hogy *Déri Jenő* először játsza benne szerepét, mely a 15-ik, a melyet Aradon tanult meg.

* **Angyal Ilka és Tóvölgyi Margit.** *Az ember tragédiája* szombaton és vasárnap kerül színre. *Tóvölgyi Margit* játsza *Evát*. E föllépteivel el is bucsuzik az aradi közönségtől, mert virágvasárnap előtt már többször nem jöhet át Szegedről. Virágvasárnap után az aradi színháznak mindig szívesen látott kedvelt tagja, *Angyal Ilka* tölti be ezt a szerepkört.

Eladott királyi trón.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 22.

Pizából szenzációs dolgot jelent a táviró. *Don Carlos* herceg, a spanyol trón követelője olyan nyilatkozatot tett ma, a mely könnyen agyonütheti egész eddigi akcióját, a melyet a spanyol trónért kifejtett. A herceg, hogy egy nagy pörében a neki kedvezőbb osztrák örökösödési törvények alkalmazását biztosítsa magának a spanyol helyett kijelentette, hogy ő és családja nem spanyolok, hanem osztrákok. Evvel a kijelentéssel *Don Carlos* alighanem odaadta a spanyol trón megszerzésének reményét vagyona megmentéséért. Spanyol hivei alighanem nagyon rossz néven fogják ezt tőle venni.

A pört *Don Carlos* ellen leánya *Elvira* hercegnő indította, a ki tudvalevőleg *Folchi* olasz festővel megszökött volt s most annak a felesége. A hercegnőnek a szerelem mellett pénzre is szüksége volt, s miután *Folchi* mester ecsetje nem sok aranyat termelt, apjától igyekezett vagyona egy részét megszerezni. Elhunyt édesanyjának, *Margit* madridi hercegnőnek a hagyatékából rá eső részt követelte *Elvira* atyjától. *Don Carlos* azonban bünbe esett leányának nem volt hajlandó kiadni az anyai vagyont.

Elvira hercegnő erre pörrel támadott atyja ellen a *luccai* törvényszék előtt. A bíróság mára tanuhallgatást rendelt ez ügyben s beidézte tanukul *Don Carlos* fiát, *Blanka* habzburgi hercegnőt, *Lipót Szalvátor* főherceg nejét és *Róbert* pármái herceget.

Mielőbb azonban a tanuk kihallgatására kerülne a sor, a törvényszéknek a felől kell határoznia, hogy a spanyol, vagy az osztrák örökösödési törvény szerint ítéljen-e a vitás jogviszony felől. A dolog ugyanis úgy áll, hogy míg a spanyol örökösödési törvények *Elvira* hercegnő igényét feltétlenül megállapítják, addig az osztrák törvény inkább *Don Carlos* mellett szól.

A pör elvesztése *Don Carlos* nagyon érzékenyen érintené anyagilag s a között kellett választania, hogy vagy spanyolnak vallja magát, akkor pervesztes lesz, vagy osztráknak mondja magát, akkor a spanyol trónnak mondhat bucsut, — mert így sem tud abba belejutni, de mint idegen pláne nem kap hiveket.

Nos, *Don Carlos* eladta a trónhoz való bizonytalan reménységet a biztos vagyonért s osztrák vérnek vallotta magát. A carlisták aligha fognak ennek örvendezni, s a kis *Fülöp* király trónjának bosszúból még ők lesznek haragjukban a legerősebb hivei.

Stefánia — Lónyay grófné.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 22.

A miramarei kastély lobogórudjáról abban a pillanatban, mikor *Stefánia* kimondotta, hogy „igen”, szereti és felesége akar lenni *Lónyay Elemér* grófnak, bevonták a piros-fehér tengeri lobogót, a mely a királyi udvar tagjának szóló tisztelet jele. Ettől a percztől kezdve nem főhercegnő volt a kastély vendége, hanem magyar grófasszony, *Lónyay Elemér*né.

A szertartás gyorsan és egész egyszerűen folyt le. Mi sem mutatta egyéb a nagy aktust,

mint hogy a kápolna, különösen az oltár fel volt virágozva. Tegnap és ma kora reggel gyönyörűbbnél-gyönyörűbb virágbokréta érkeztek *Miramarebe*, melyeket a kápolnában helyeztek el.

Lónyay Elemér virágkosara volt a legszebb. *Fiumében* készíttette a gróf ibolyából fantasie diszitással. *Erzsike* főhercegnő főudvarmesternője, *Khoudenhove* grófnő gyönyörű szegfűbokréta küldött. Az udvari kíséret valamennyi tagja kedveskedett virággal: orchideákkal, rózsákkal, szegfű és ibolya-bokrétaikkal.

Az időjárás nem kedvez a ragyogó napnak; kissé szomorú a rendszerint káprázatos pompájú miramarei világ. Az ég borus, esőre áll, s erős szél paskolja a tenger hullámain. Olykor magasan felcsapnak a háborgó vizek, üvöltve rohan végig az éles tengeri szél a kastélyt ostromló habokon, azután ismét néma szürkeség és csend lesz urrá köröskörül. Az idő meglehetősen hideg, éppen nem délszaki. *Miramare* és *Trieszt* között az országuton télikabátban járnak-kelnek az emberek, akik kíváncsi tekintettel bámulnak a kastély felé, ahol most egy regény utolsó jelenetei készülnek.

A tengerbe épített tündérkastély szinte légmentesen el van zárva idegenek elől, a meghívottakon kívül senkit nem engednek ma a közelbe sem. A bejáró előtt fegyveres őrk állanak s visszautasítanak minden kíváncsi érdeklődést. A kastély ormán még lobog a piros-fehér zászló, még most *Stefánia* főhercegaszszonynak hívják azt, a ki ott a legfelsőbb szobákban most készül az udvar fényességeit elcserélni a szerelmes otthon csendesebb boldogságáért.

Kevéssel tíz óra után megérkezett a kastélyba *Lónyay Elemér* gróf, a ki háromnegyed tíz órakor hajtattott el a *Hotel de Villeből*, még pedig egy hátsó ajtón, hogy ne kelljen a kíváncsi tömeg sorfalán keresztül haladnia. A grófon fekete felöltő és czilinder kalap volt.

Az esküvőre szertartásos komolysággal készült *Lónyay*. Tegnap este meggyónt és ma reggel megáldozott — úgy ment a miramarei kastélyba.

A vőlegény érkezését *Stefánia* szalonjában várták a meghívott vendégek, a tanuk, *Mayer* püspök és *Fischer* udvari káplán. Együtt voltak *Stefánia* volt udvarmesternője *Gondrecourt Stolberg* Emma grófné, *Pálffy* Terézia grófnő, *Széchenyi* Melanie grófnő, *Kolonievsky* gróf és *Lónyai* Gábor gróf, *Weltersheimb* nagykövet és neje, *Eszterházy* Ferencz gróf és neje.

Az esketési szertartás a kastély kápolnában tizenegy órakor kezdődött. *Stefánia* uszályos szürke selyem ruhát viselt, hajában gyémántos diadém ragyogott. *Lónyay* gróf szalonöltözetet viselt.

A szertartást *Mayer* püspök, a bécsi hofburg plébánosa végezte *Fischer* Colbrie dr. udvari káplán, *Vukovics* trieszti püspöki titkár és *Pacor* dr. a contovelloi plébános, a miramarei udvari kápolna adminisztrátorának segédletével. A szertartást rövid mise előzte meg, mely alatt *Rotter* zezeművész harmoniumon *Mendelssohn* Meditációját, *Beethoven* Adagioját és két saját szerzeményét játszotta.

Mayer püspök rövid beszédet intézett a jegyespárhoz, a melyben különösen kiemelte azt, hogy ezt a frigyet a nagy szerelem létesítette, a mi legjobban biztosítja, hogy mindenkor zavartalan boldogság fogja a házasságukat övezni. Ezután rövid imát mondott az ég áldását kérve az új párra.

A püspök kérdésére, vajjon felesége akar-e lenni *Lónyay Elemér* grófnak, *Stefánia* tisztán érthetően mondotta ki az igent. Szintugy *Lónyay* is az egész kápolnában hallhatóan erősen

mondotta az igen szót. És ebben a pillanatban a lobogóárbóczról levonták az udvari piros-fehér zászlót, a mely Lónyay Elemérné immár nem illeti meg.

Az esküvőnél mint tanúk szerepeltek: A menyasszony részéről *Choloniewsky-Myszka* Ede gróf a III. osztályu vaskorona rend lovagja, *Stefánia* főudvarmestere és a vőlegény részéről bátyja, *Lónyay Gábor* gróf cs. és kir. kamarás.

Az esketési szertartás egészben alig néhány perczig tartott. Esküvő után az új Lónyay grófné férje karján a fogadóterembe ment, s ott cercelet tartott, vendégei szerencsekívánságát fogadván. *Choloniewsky* gróf és *Auchenthaler* tanár megcsókolták *Stefánia* kezét, *Goudrecourt* grófnétől és két udvarhölgyétől, csókkal, öleléssel bucsuzott az új asszony. Körülbelül egy óra hosszant tartott ez a szertartás. *Stefánia* mindvégig igen meghatott és izgatott volt.

Félegy órákor reggeli ebéd volt a kastély nagy ebédlőtermében, a melyen valamennyi vendég részt vett.

Lónyaiék még néhány napig a miramarei kastélyban maradnak, azután valószínűleg a Rivierára mennek. Mindaddig, míg az új pár Miramareban marad, a kastély el lesz zárva mindenki elől.

Az esketést a miramarei kápolna-adminisztrátor-plébánosa bevezette a saját esketési anyakönyvébe, s egyidejűleg hiteles bizonyítványt állított ki *Mayer* püspök részére, a ki ezt a Burg-plébánia irattárában helyezi el megőrzés végett.

Az esküvő előtt *Stefánia* üdvözlő táviratot kapott a királytól. A megemlékezésért táviratban mondott a főhercegasszony köszönetet a királynak.

A mai nap alkalmából érdemes pár szóval megemlékezni a Lónyayokról, akik a miramarei nász által az uralkodóházzal rokon kötelekbe léptek.

Lónyay Elemér és fivérét Gábort 1897. október 29-én emelte grófságra a király. A kamarási méltóságot már előbb megkapták.

Lónyay Elemér atyai nagyatyja a negyvenes években nagy szerepet játszó Lónyay Gábor volt, aki 1847-ben mint első tette a közteherviselésre az indítványt. Anyai nagyatyja pedig szintén történelmi nevezetességű ember: Pázmándy Dénes, az 1848-iki képviselőház elnöke volt.

Az öreg Lónyay Gábornak és nejének, *Kazinczy Ottiliának* fiugyermekük csak egy volt: Ödön, Elemér gróf édesatyja. Ödön ifjúsága az ötvenes évekre esik, amikor a magyar ember nem igen politizált. Atyja nem is közpályára nevelte, hanem gazdálkodó embert csinált belőle s evégből a magyar-óvári gazdasági tanintézetben taníttatta. Ott szerzett aztán oklevelet s lett belőle olyan gazda, amilyen csak kevés akad. A gazdasági akadémia elvégzése után hazatért s atyja átadta neki a néhány ezer holdas zemplénmegyei bodrog-olaszi uradalmat. Ebben az időben ismerkedett meg a már régen elhunyt Pázmándy Dénes csodaszépségű leányával, *Vilmával* (A most is élő Pázmándy Dénes nővérével, kit nemsokára feleségül vett).

Az esküvő után hazamentek Bodrog-Olasziba, honnan tíz évig ugyszólván ki sem mozdultak.

A már elhunyt Lónyay Ödön és Pázmándy Vilma házasságából négy gyermek született: Az első: Gábor, kinek neje báró Földváry Sarolta s gyermekei: Gábor, Róza és Mária. A második Elemér. A harmadik Sarolta, ki *Alberti Antal* grofhoz ment feleségül, de elvált tőle. A negyedik Vilma, gróf *Hardenberg Aladárné*.

Lónyay Elemér gróf középiskoláit Budapesten végezte az állami főgimnáziumban, melynek akkor Kázmér Mór volt az igazgatója. Az érettségi vizsgát Sárospatakon tette. Ugyanitt kezdte meg jogi tanulmányait, melyeket aztán Grácban fejezett be. Ezután a diplomá-

ciai pályára lépett s majdnem állandóan külföldi udvaroknál tartózkodott, a többi között hosszabb ideig Szent-Pétervárott, Rómában és Londonban. Most nagykövetségi tanácsos. *Stefánia* özvegy trónörökösnővel Londonban ismerkedett meg.

Tudósítónk késő éjjel még a következőket jelenti:

Az esküvő megtörténtét a burgban nyomban megtelefonirozták, mire ő Felsőse *Stefániát* a telefonhoz kérte s azon át igen melegen gratulált neki, ugyszintén a főhercegek is. — Az esküvő alatt és után rengeteg üdvözlő távirat érkezett az új pár részére. — A belga királyi család részéről egyedül a menyasszony édesanyja: a belga királyné üdvözölte leányát.

S vendégek már elutaztak Miramaréból, azt azonban, hogy az új pár mikor utazik el, ma még nem tudják.

SPORT.

+ Az aradi tornaegyesület. f. hó 24-ikén, szombaton a „Millenium” sörcsarnok külön éttermében az ujonnan belépett tagok és az új tisztviselők és választmány tiszteletére társas estélyt rendez, melyre az egyesület tagjai tisztelettel meghívotnak. Elkezes: étlap szerint. Az elnökség.

Rekonstruált igazgatóság.

— A közúti vasut közgyűlése. —

Arad, márczius 22.

Ma délelőtt 10 órákor tartotta évi rendes közgyűlést az aradi közúti vasut és téglagyár részvénytársulat. Az ülésen tudomásul vették az igazgatóság jelentését, azután pedig ujjaalakították az igazgatóságot, a mennyiben hatnak a mandátuma lejárt. A régi igazgatók közül csak három maradt benn, a többi új. Ezen az ülésen leköszönt a részvénytársulatnál viselt elnöki tisztségéről *Hász Sándor* kir. tanácsos is, kinek lemondását tudomásul vették s husz éven keresztül kifejtett munkásságáért jegyzőkönyvi elismerést szavaztak.

Ugy látszik, a részvénytársulatoknál a kumulatív kihagyás iskolát csinált: a Széchenyimalomnál elejtették a régi felügyelő-bizottságot s isten tudja mi okból, újat választottak. E példán felbuzdulva a közúti vasutnál most az egész igazgatóságot az elnökkel együtt rekonstruálják. Nem lévén az átalakulás okairól és következményeiről tájékozva, egyelőre tartózkodunk a további kommentártól.

A közgyűlés a következőkép folyt le:

Hász Sándor elnök üdvözölte a részvényeseket s konstatálva a közgyűlés határozatképességét, azt megnyitotta. Erre felolvasták az igazgatóság évi jelentését, a mely szó szerint így hangzik:

Tisztelt Közgyűlés!

Vasuti üzletünk személyszállítási ágában az idén elért bevételi többlet alig volt elegendő a teherszállításnál mutatkozott csekélyebb bevétel fedezésére. A súlyos gazdasági viszonyok és az általános üzleti pangás mellett aránylag kedvező eredménynek kell tekintenünk már azt is, hogy vasuti üzletünk összes bevételei csak csekély összeggel maradtak az 1898. évben elért bevételek mögött. Ezzel kapcsolatosan van szerencsénk jelenteni, miszerint az aradi Széchenyi gőzmalom-részvénytársasággal 1899. évi július hó 1-től kezdődőleg 5 évre — és az aradi m. kir. főv. és schivatallal 1900. évi január hó 1-től kezdődőleg 3 évre érvényes teherszállítási egyezményre léptünk.

Téglauzetünk nagyon kedvezőtlenül alakult. Az építési kedv oly csekély volt, hogy a mélyen leszállított árak és minden erőfe-

szítésünk dacára sem voltunk képesek az elmúlt évben 1,400.000 drb. téglánál többet elárusítani. Sajnálattal kell megemlítenünk, hogy az utolsó 20 esztendő alatt a legcsekélyebb téglaelárusítás az elmúlt évben volt. Ennek következtében csökkentettük a nyersanyag készítését és a teljes kiegészítés után beszüntettük az üzemet.

Ha mindezek dacára mégis abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a tekintetes közgyűlésnek majdnem ugyanoly tisztanyereményösszeggel számolhatunk be, mint az előző évben, ugy ez a körülmény az üzlet minden ágában gyakorolt nagy takarékoságnak tulajdonítandó.

Vonatkozással a múlt évi közgyűlés alkalmával Önök elé terjesztett jelentésünkre, van szerencsénk tudomásukra hozni, miszerint az 1898. évi november hó 3-án Arad szab. kir. város közönsége közt és köztünk megkötött területhasználati szerződés mind-egyedig nem nyert kormányhatósági jóváhagyást. Ennek következtében nem nyerhetek kamatozást azon tetemes összegek, melyeket a főtér rendezése alkalmával a belvárosi sínhálózat áthelyezésére és ujjaépítésére fordítottunk és küzdenünk kell mindazon nehézségekkel, melyeket a vágányoknak a villamos üzemre történt átalakítása a lóerővel való vontatásra háritanak.

Van szerencsénk az 1899. évi mérlegünket a t. közgyűlésnek bemutatni: Ezen mérleg szerint a tiszta nyeresemény 48713 korona 93 fillér. Ebből 80 részvény törlesztésére 16000 korona, marad 32713 korona 93 fillér. Ebből 12% az igazgatóság és hivatalnokok jutaléka 4800 korona, marad 27913 korona 93 fillér. Ehhez a múlt évi nyeresemény egyenleg 3285 korona 24 fillér. E szerint a közgyűlés rendelkezésére áll összesen 31199 korona 17 fillér.

Van szerencsénk indítványozni, hogy ezen mérleget megállapítani és a tisztanyeremény hovatfordítása iránt következőleg határozni méltóztassanak: A felügyelő bizottság díjazására 600 korona. A jogtanácsos díjazására 400 korona. 597 drb. élvezeti jegy után drbonkénti 2 korona osztalék fejében 1194 korona. 2063 drb. forgalomban levő részvény után darabonkénti 12 korona osztalék fejében 24756 kor. = 26950 korona, marad egyenleg 4249 korona 17 fillér, mely az 1900 évre lenne áthozandó.

Mint hogy a tartalékalap az alapszabályszerű 10% már elérte, annak az elmúlt üzletév hasznából való emelése alapszabályaink 46. §-a értelmében feleslegessé vált, miért is kérjük, hogy a tartalékalap tekintetében ez értelemben határozni méltóztassanak.

Van szerencsénk még jelenteni, hogy igazgatóságunk hat tagjának megbízása lejárt és kérjük ezen állásoknak választás utáni betöltését, megjegyezvén egyszersmind, miszerint a kilépő igazgatósági tag urak alapszabályaink értelmében újra megválaszthatók.

Kérjük ezek után, miszerint ezen jelen-tésünket jóváhagyólag tudomásul venni, és a lefolyt üzletévre vonatkozólag ugy nekünk, mint a felügyelő bizottságnak a felmentvényt megadni méltóztassanak.

Az igazgatóság jelentését egyhangulag tudomásul vették, a felmentvényt megadták s a proponált javaslatokat határozattá emelték.

Következett a hat kilépő igazgatósági tag helyének választás utján való betöltése. kiléptek: *Walder Gyula*, *Mittelmann D. Ferencz*, *Éles Armin*, *Urbán Adolf*, *Szirmai Richard dr.* és *Baader Henrik*.

Lusztig Andor indítványára a kilépő igazgatóknak eddigi működésükért köszönetet szavaztak s hat igazgató helyett ötöt választottak, nevezetesen *Urbán Adolfot*, *Szirmai Richard dr.-t*, *Baader Henriket*, kik eddig is bent voltak az igazgatóságban, továbbá *Mülek Lajos dr.-t* és *Weisz Konrádot*.

Hász Sándor elnök a maga részéről szintén bejelentette lemondását. *Lusztig Andor* és *Szirmai Richard dr.* indítványára a lemondást sajnálattal tudomásul vették s elhatározták, hogy *Hász Sándornak* a vállalat körüli érdemeit jegyzőkönyvben fogják megörökíteni.

Több tárgy nem lévén, az ülés véget ért.

A közgyűlésen Hász Sándor elnöklété alatt jelen voltak: Tenner Lajos vezérigazgató, Eles Armin, Lusztig Adolf, Lusztig Armin, Szirmai Richard dr., Baader Henrik, Lusztig Andor, Fränkl Vilmos, Fromm Frigyes, Pollák Vilmos, Pollák Gyula, Kwitschala Henrik, Ohnheiser Henrik, Remenyik László, Wappel Viktor, Ecker Gyula és Groszmann Armin. Aradváros képviselőjében Reicher Károly alügyész, vett részt a közgyűlésen.

Boku Szevér képviselőjelölt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, márczius 22.

Nagy csendességben, minden harez nélkül jött meg a lippai képviselőválasztás ideje, melyhez egy nap hiányzik csupán. Amilyen csendben közeledett a választás, olyan egyhangunak ígérkezett annak lefolyása is, miután a kerületnek egy jelöltje volt Fülöpp Béla dr. temesvári ügyvéd személyében. Ma, az utolsó napon azután váratlanul megváltozott ez a nyugalmas hangulat s amilyen csendes volt az előkészületek ideje, olyan háborút jelent a váratlanul előtűnt viharfelhő. Mert bizony a biztos győzelem derűs kék egén váratlan jelenséggé jelent meg ma egy újabb jelölt képében ez a felhő s erős küzdelmet jósol a holnapi napra, a választás napjára.

Boku Szevér, a lippai „Lipovana” takarékpénztár főkönyvelője ez az újabb jelölt, aki különben nem is olyan új, mint ahogy az első pillanatban látszik s éppen ebben rejlik a veszedelmes volta. Boku már hosszú idő óta készítette elő maga számára a talajt olyan titokban, hogy erről Fülöpp pártjának fogalma sem volt. A románság előtt — mely pedig a lippai kerület választóinak túlnyomó részét teszi — közszeretben álló ember Boku, ki előzékeny modorával, széleskörű összeköttetésével sok barátot szerzett magának.

U is, meg barátai sorra járták a választókat, kik között a pénztintézet révén, meg más okból is számos lekötöztetettje van. Csakis ez a szoros összeköttetés teszi némiképen érthetővé, hogy miképen folytathatta agitációját ennyire, ugyszólván érthetetlenül titokban.

Boku Szevér, ezideig mint nyilvános jelölt nem is lépett fel, hanem csak holnap, közvetlenül a választás előtt fogják jelölni. Az aradi románság körében a mai nap folyamán határozott formában beszéltek erről a dolgról, melyet különben fővárosi tudósítónk távirata is megerősített.

Az új jelölt mindenestre nagy meglepetést okoz Fülöppnek, ki semmiféle korteskedést sem folytatott kerületében, azon hitben, hogy egyedüli jelöltje lesz a választásnak. Nyugodtan ült Temesvárott, míg a kerületben Boku és emberei ugyancsak erősen dolgoztak. Fülöpp, ki volt nemzeti-párti, tudvalevőleg szabadelvű programmal lépett fel s a szabadelvű-párt hivatalos jelöltje. — Boknak nemkülönbön szabadelvű a programja s — mint hívei mondják — a legkevésbé sem nemzetiségi irányu.

Ez a lippai választás szenzációja, a melynek hőse: Boku Szevér, ha nem is kerekedik talán felül, de mindenestre érdekes, tüzesen háborus nappá teszi a holnapi képviselőválasztást.

Lejo Lili kegyelete.

— A szabadságszobor megkoszorúzása. —

Arad, márczius 22.

Lélekemelő jelenet játszódott le ma délután négy órakor a szabadságszobor előtt.

Lejo Lili, az európaszerte ünnepezt ének-művész környezetében kifejezte azt a kívánságát, hogy a 13' halhatatlan nagy hős emlékének áldozni akar.

— A művészet csak a szabadság oltalma és védszárnya alatt áldozhat istenének, azért a szabadság hősei és vértanúi, a művészet védangyalai is, és mint ilyenekhez is, hadd zárando-koljon hozzájuk.

Ezekkel a szavakkal valósította meg szándékát.

Hatalmas babérkoszorút vittek a Fehér Kereszt elé délután, melynek hosszú nemzeti színű selyem szalagján arany betűkkel következő szavak állnak:

Az aradi vértanúknak kegyeletből
Lejo Lili.

A szintársulat tagjai közül Rédei Szidi és Székely Anna kísérték a művésznőt kegyeletes útjára.

A szabadságszobor előtt csakhamar csoportosult a közönség és midőn a művésznő a márvány lépcsőkön, kezében a koszorúval felhaladt és a szobor talapzatára a koszorút elhelyezte, a közönség lelkes éljenzéssel jutalmazta meg a művésznőt kegyeletének ily szép megnyilatkozását.

A szobor szépsége, annak egyes symbolumai mélyen megrázták a művésznőt és ily szavakra fakadt:

— Nagy az a nemzet, melynek ily hősei vannak, de valóban nagygyá teszi, ha hősei emléke nem mulik el soha és élt a nemzet szívében időtlen-időkig.

A szabadságszobortól távozva kocsira ült a kegyeletes társaság és kihajtatott a vesztőhelyre: a magyar nemzet golgotájához.

A művésznő utközben a történelmi esemény részleteiről felvilágosítást nyerve, könybelábadt szemekkel haladt fel az emlékkő 13 lépcsőjén.

Mélyen megindító volt, mikor Lejo Lili az emlékkő utolsó lépcsőjén térdre ereszkedve, megcsókolta a követ.

Nem volt ez az ünnepély programmszerű, nem volt arra szánva, hogy a nagy nyilvánosság tudomást szerezzen róla és ép ezért annál magasztosabb volt a nemzet nagy sirjához való zárandozás.

Egy fűszálat tépett a művésznő a domb oldaláról és keblére szorította.

— Ezt a legdrágább emlékeim közé teszem és ha az élet bármely viszontagságai között e fűszálra esik tekintetem — ez fog erőt adni nekem és vigasztalást.

E szavakkal búcsuzott a művésznő a szomorú helytől.

A koszorú ott díszleg most a szobor talapzatánál, hirdette azt, hogy Lejo Lili nemcsak isten áldotta művésznő, hanem lelkes honleány is.

HIREK.

Miramárban.

Nászünnepe volt ma Miramárban
Titokba' csendbe' . . .
Régi regék tündérvilága
Jut az eszembe:
Aranyruhájú, szép királylány

A trónt megunta —

Deli pásztornak nyujtva karját,
Megy hosszú utra . . .

Megesendül halkán egy kápolna
Hívó harangja,
Szerelmes szívek titkos nyelvén
Beszél a hangja,
Nászéjszakára puha pázsit
Ugy hív, esengve . . .
Nászünnepe volt ma Miramárban
Titokba' csendbe' . . .

Felöltözött a szép menyasszony
Az esküvőre.

Galambszínű, selyem ruhája
Arannyal szöve,
A fátyolt is feltűzi szépen
Aranyhajára
S arczát befödve lágy selyemmel,
Igy szól magába':

Még csak tündöklő diadémom

Teszem föl épen —

Es nemsokára ég az ajkam

Csókok tűzében . . .

S míg a harang nászdala csendül

szüstitős hangon:

Eltemetem kaczagva, vígan

Királyi rangom! . . .

G. A.

— **Uj regényünk.** Lapunk mai számában kezdjük meg új regényünk közlését, mely a legnagyobb szenzációját képezte a múlt évi angol irodalomnak. Szerzője Conan Doyle, egyike a legelső angol regényíróknak. Egy titkosrendőr kalandjai című regénye, melyet most fogunk közölni, egyike legjelesebb munkáinak. A regény tartalma egy titokzatos szerelmi cselszövény, melyet Sherlock Holmes, a regény hőse, aki jelenleg is él Londonban, az ő lángelméjével bámulatos merészséggel bonyolít le. A hatalmas bűnügyi regény több nagyobb részletből áll egyazon szereplőkkel, az események önállóan különkülön tárgyalva. Mindegyik egy-egy szenzációja a legérdekesebb angol szerelmi bűnügyi regényeknek.

— **A Vörös Kereszt új védnöknője.** Említetük, hogy Stefánia főhercegnő az általa viselt védnökségekről leköszön. A Vörös kereszt védnökségéről már lemondott, mit a hivatalos lap mai számának alábbi közlése tesz nyilvánossá:

Ő császári és apostoli királyi Felsége a következő legfelső kizárólagos méltóztatott kibocsátani:

Kedves Széll! Menyemet, Stefánia özegey koronahercegnét és főhercegnőt a vörös kereszt védnöksége alól Ausztria-Magyarországban felmentem.

Kelt Bécsben, 1900. évi márczius hó 11-én.

Ferencz József, s. k.

Széll Kálmán, s. k.

Kedves Széll! Indittatva érzem Magamat a vörös kereszt védnökségét Ausztria-Magyarországban további intézkedésemig leányomra, Mária Valéria főhercegnőre átruházni.

Kelt Bécsben, 1900. évi márczius hó 11-én.

Ferencz József, s. k.

Széll Kálmán, s. k.

— **Ugron Gábor és a Károlyi Gáspár bibliája.** Már csak mégis nagy gézengúz ez a Bessenyei Ferencz, mindig csinál valami kamukherót. (hunczutság.) mint a hogyan azt Szilágyi De-

zsó szemébe is mondotta. Már mos megint mit csinált. Egy nagy bibliával jött a Háza, ezután sorra mutogatta a XXXII. rész 11. és 12-ik versét, a hol *Jeremiás* siralmaiban ékesen meg van írva. „Jeremiás pedig vevé a királytól a kötlevelet és mezőt vásárola.” Azután pedig átadá e kötlevelet *Báruchnak* „Nevida fiának.” Harsány kaczagás vonult végig a folyosón, a terméken s mindenütt, a hova Ugron zabszállítása bibliai megjövendülésének hirc eljutott.

— **Wlassics betegsége.** *Wlassics* Gyula állapotában — mint tudósítónk jelenti — végleges javulás állott be, úgy, hogy rövid idő múlva friss erővel foghat újra munkájához. A miniszter valószínűleg husvétkor jön haza s azonnal átveszi hivatala vezetését.

— **A radnai választáshoz.** *Vancsó* Gyula dr., a mária-radnai választókerület képviselőjelöltje körútjában megjelent *Szabadhely* községben is, hol nagy lelkesedéssel fogadták. *Konopán* jegyző vezetése alatt lovas bandérium mert elébe, majd a jegyző üdvözölte szívélyes szavakkal, aztán pedig *Vancsó* tarack-durrogások közt bevonult a községbe, a hol elmondotta programbeszédét. A beszédet a szabadhelyiek általános tetszéssel fogadták.

Nemess Zsigmond dr., a kerület másik jelöltje, mint értesülünk, nyílt levelet intézett a radnai választó kerülethez, melyben a kerület választóit felszólítja, hogy e hó 24-én, szombaton jelenjenek meg Radnán s amennyiben az itt megnyilatkozó hangulat reá nézve kedvező lesz, úgy a jelöltetését fenntartja.

— **Főiskolák küldöttei a miniszterelnöknél.** A magyar főiskolák küldöttsége ma tisztelt *Szell* Kálmán miniszterelnöknél, kérve, hogy a párisi tanulmányi kirándulások védségét fogadja el. Egyben kérték, hogy a debreczeni diákkongresszus ügyét vegye pártfogásába. A miniszterelnök meleg beszédben mindkettőt megígérte.

— **Inkei Emil temetése.** Ma délután temették el *Inkei* Emilt nagyszámu barátainak és tisztelőinek nagy részvéte mellett. Délután 3 órakor ment végbe a temetés az *Andrássy-téri* gyászházból, melynek udvarát teljesen megtöltötte a közönség. Ott volt a város színe-java, mindannyian mély részvétellel eltelve elhunytá felett. A koporsó felett *Rosenberg* Sándor dr. főrabbi megható gyászbeszédet mondott, a templomi énekhar pedig két szép gyászdalt énekelt. Azután megindult az impozáns gyászmenet a halottas kocsi-val, melyet nagyszámu koszoru borított. A menetben több egyesület, közöttük kettő zászlóval, vett részt. A közönség a koporsót egészen a temetőig kikísérte, hol a végső szertartás fejezte be a temetést. *Inkei* elhunytá alkalmából az aradi első takarékpénztár, az ipar- és népbank, a kereskedelmi és iparkamara és a *Lloyd-társulat* helyiségeire gyászlóbogót tüztek ki.

— **Stefánia főhercegnő** egybekelése öröme a védnöksége alatt álló Fehér Kereszt Országos Lelenczház Egyesület budapesti házi kápolnájában ma délelőtt hálaadó mise volt, melyet *Sebasta* Ottó piarista atya czelebrált. Az istentiszteleten a közélet számos kitünősége vett részt. *Tabódy* József csász. és kir. kamarás, egyesületi elnök és *Szalárdi* Mór dr. igazgató-főorvos vezetésével megjelent az egyesület egész tisztviselői kara is.

— **Magyary Pál plébános.** Az arad-szt.-mártoni parochiának már van plébánosa. A megyés püspök gróf *Wenckheim* Frigyes kegyur ajánlata Magyary Pál temesvári theologiai tanárt, a székesegyház kitünő hitszónokát kinevezte Arad-Szt.-Mártonra plébánosnak. Magyary a temesvár-józsefvárosi plébános-választásnál csak néhány szóval maradt kisebbségben.

— **A tavaszi vásár.** Márczius 29-én veszi kezdetét *Aradon* a tavaszi vásár, mely az év első negyedének vásári sablonja szerint nem

ígérkezik valami erősnek. Pénteken kezdődik az állatvásár, melynél, a közönség kényelmére szolgáló ujtás lesz. Az ugynevezett czéduláznak eddig csak egyik oldalán adták ki a marhapasszusokat, míg most majd két ablaknál folyik a kiadás, mely az eddigi szokás ellenére, délben sem fog szünetelni.

— **A debreczeni uj fogház leégett.** Oriási tüzikatasztrófa volt ma este Debreczenben. A háromemeletes uj törvényszéki fogház hét órakor kigyulladt, s az erős tavaszi szélben irtózatossan lobogva égett le egész tetőzete. A tüzoltók alig tudták valami keveset fékezni a romboló elemeket. A tüz valószínűleg gondatlanságból keletkezett. A tetőn ma cserepezők dolgoztak, s alighanem ezek valamelyike hányt el égő gyufát. A tüz kiütésekor az összes rabokat kellő fedezet alatt biztonságba helyezték.

— **Az aradi burok.** Aradon egy titokban működő társaság van, melynek létezéséről nem sokan tudnak, de melynek működése messzeható és módfelett érdekes. Nehogy valami rémregénybe való összeesküvéket gondoljon a nyájas olvasó, előre is kijelenthetjük, hogy ez a társaság: az aradi burok asztaltársasága, nem valami veszedelmes, harcziás egyesület, hanem békés aradi polgárok gyülekezete. Akkoriban ugyanis, mikor még a burok győzelmi hírei jártak be az örvendő világot, azon aradi polgárok, a kik a burok ügye iránt nagy rokonszenvvel viseltettek, megalapították az „aradi burok” asztaltársaságát. Ez az asztaltársaság városunk egy jónévi vendéglőjében tartotta és tartja összejöveteleit. Mert valahányszor a táviró a burok győzelméről hozott újabb híreket, e feletti örömeiket az aradi burok olyformán fejezték ki, hogy menten rendkívüli közgyűlést hívtak össze. Az ilyen közgyűlés az esetek nagy többségében lakomával kezdődött és hajnali 4 órakor végződött. Természetes, hogy ez idő alatt igen sok bort fogyasztottak el a lelkes bur barátok és hosszas szónoklatokban dicsőítették transzváli kollegáikat. Ily körülmények közt az asztaltársaság tagjai egyre szaporodtak, mert a békés családapák rendszerint az ilyen összejöveteleket használták fel arra, hogy kirugjanak a hámból és ezért otthon még csak felelősségre sem vonhatták őket, mert hiszen a burok ügyéért lelkesedni kétségkívül a legderekabb cselekedet.

Am fordult a hadiszerecsé és jötték idők, mikor a szegény burokat mód felett szorongatták az angolok és mikor heteken át nem jött hír a burok győzelméről.

Ebben a szomorú időben az aradi burok asztaltársasága nagy hanyatlást mutatott. A tagok száma igen lepadt, mert hát nem rendezhettek több közgyűlést a burok győzelmének örömeire s ha összejöttek is az asztaltársaság tagjai, nem volt lelkük mulatni akkor, midőn a szegény burokat csapás csapás után éri. Most azonban mint értesülünk szebb jövő virrad az aradi burokra. Nem azért, mintha a transzváli burok ügye jobbra fordult volna, hanem mert az asztaltársaság határozatilag kimondta, hogy „sirva vigad a magyar” s hogy ha előbb a burok győzelme feletti örömeinkben ittak, most a veszteségek feletti bánásukat fojtják borba. Most tehát újra folynak az összejövetelek. Mert hát: „szokása az a magyarnak, örül vagy szomorkodik, de ázni kell az agyarnak!”

— **Szász nemzetiségi klub.** A szászok mozognak, minden áron külön nemzetiségi politikát akarnak csinálni. Ma — mint tudósítónk jelenti — a képviselőház kilencz szász tagja kivált a szabadelvű-párt kötelékéből és külön klubot alkotott. Egyelőre egy kávéházban tartják értekezleteiket. Elnökük *Bruckner* Vilmos. Céljuk az, hogy a képviselőház bizottságaiban és a delegációban ők is helyet kapjanak s ott külön érdekeiket érvényre juttassák.

— **Influenza mindenfelé.** A tavasz egyelőre csak reménység formájában van közöttünk,

még pedig igen csalogató reménység formájában. A napsugár tavaszi hangulatokat kelt, s ezen közben átjárja az embert a tavaszelő széles levegője, hogy napokon át beteg lesz belé. Az egész országban dühöng az influenza. Kolozsvárról jelentik, hogy ott ujabban hihetetlen mértékben terjed a kellemetlen betegség. Alig van család, ahol influenzás beteg ne volna. Tegnap a 6000-et meghaladta a városban levő influenzás betegek száma. Majd minden iskolában szünetelnek az előadások. Általános a panasz, hogy nincs elég orvos. Ennek az oka az, hogy az orvosok nagy része szintén betegen fekszik. *Lembergben* — mint onnan táviratozzák — negyvenezer influenzás fekszik, *Tarnopolban* hatezer.

— **Postatiszti kinevezés.** A m. kir. posta, távirda és távbeszélő elnök igazgatója *Orendi* Ferencz cs. és kir. főhadnagyot a X-ik fizetési osztály 3-ik fokozatába ideiglenes minőségű posta-és távirdatisztté nevezte ki.

— **Tüz egy festékgárban.** Veszedelmes tüz pusztított ma délelőtt a fővárosban a *Kurzweil* János és társa czég IX. Márton-utca 19. szám alatt levő festékgárjában. A tüz a gyártelep *Vendel-utca* felé eső részén a kísérletező kamrában tört ki, a mely teljesen a lángok martaléka lett. Délelőtt 11 óra tájban ugyanis a gyár vezetője, *Schwarcz* Samu égő gyertyával ment be a kamarába, a hol kísérleteket végzett. Gyertyáját azonban véletlenül oly közel tette egy üveg benzinehez, hogy az fölrobbant. Az égő folyadék szétömlött és egy pillanat alatt lángba borította a kamrában főlhalmozott gyúlékony anyagokat: festéket és gyantát. Sűrű füst töltötte be a helyiséget és a hatalmas lángnyelvek az egész fából készült alkotmányt fölgyújtották. A füst oly sűrű volt, hogy *Schwarcz* nem tudott kimenekülni. A szerencsétlen ember fejét, arcát, mellét és kezeit teljesen összeégette. A mikor kimentették, már eszméletlen volt és félt, hogy mindkét szeme világát elveszíti. A gyárbeliek gyorsan a tüzoltóságért és a mentőkért telefonáltak, a kik csakhamar megjelentek a veszedelem színhelyén. A tüzoltóság részéről a központi, a VIII. és a IX. kerületi tüzörsegek vonultak ki *Breuer* és *Blasnek* segédtisztek vezetése alatt és ötnegyed órai erőfeszített munka után lokalizálták a tüzet. A mentők ezalatt a szerencsétlenül járt gyárvezetőt a *Rökus-kórházba* szállították, a honnan aztán ismét visszatértek a veszedelem színhelyére. A tüz oltásánál a gyári munkások is buzgón segédkeztek és többen közülök könnyű sérüléseket szenvedtek. Ezeket a mentők részesítették az első segélyben. Fél egy órakor a tüzoltók befejezték munkájukat. Az égő kamarából a felhalmozott gyanta és festékárak nagy részét többé-kevésbé sérült állapotban kimentették. Körülbelül ötven hordót hoztak ki a tüzből, a melyeket az udvaron helyeztek el. Fél egy órakor a tüzörség, a VIII. kerületi tüzörség egyrészenek kivételével, visszavonult a laktanyába. A kár körülbelül ötezer koronára rug.

— **Eljegyzés.** *Scheith* József nagybuttyini mészáros ma este tartotta eljegyzését *Uj-Szent-Annán* özv. *Buttinger* Sarolta leányával, *Róza* kisasszonnyal.

— **Aki zsebkést eszik.** Különös beteget ápolnak most a bambergi köz-kórházban. *Rössner* Gottfried a neve; valamikor mázoló volt, most azonban különös kenyérkeresetre adta a fejét. Abból él, hogy mások mulattatására zsebkéseket nyel le. E reven sok kárt okozott már szegény szülővárosának, mert e fajta mutatványai után gyakran megbetegedett és hetekig nyomta az ágyat a kórházban. Természetesen szülővárosa költségén, mert maga nem bírta megfizetni az ápolási költségeket. Ez al-

kalommal tizenharmadszor fogják operálni. Legutóbb öt becsukott zsebkést huztak ki a gyomrából az orvosok. Olyan súlyos beteg, mint most, még sohasem volt s váltig emlegeti, hogy lemond különös kenyérkeresetéről, ha még egyszer meggyógyul.

— **Transzváli nevek.** Angliában régóta szokás, hogy a divatbajlott emberek neveit adják az újszülött gyermekeknek. A század elején, az újszülött babák közül igen soknak adták a Napoleon, Wellington, Nelson, stb. keresztnévet. Most Londonban egy kis gyermeket Victor-Colenso-Warren-nek, egy másikat Kimberley Chiffonnak, egy harmadikat Redvers Buller Thomsnak, egyet meg éppen Methuen Macdonald Baden-Powelnek kereszteltek. Van már egy Modder-River Jones és egy kis Jenny Ladysmith Jones is Londonban.

— **Megszökött gyorsáru.** Nem mindennapi dologról tett ma jelentést a szegedi rendőrségnek a pályaudvar főnöksége. A jelentés szerint az elmúlt éjjel egy nagy feketeszőrű ujfundlandi kutya, amely gyorsáruként volt Makóra föladvá, „kezelés közben megszökött az állomásról.” Kéri a főnökség, hogy a rendőség a megszökött gyorsáru kézrekerítése iránt tegye meg a szokásos intézkedéseket, hogy a kutyát, most már gondosabb kezelés mellett, el lehessen küldeni rendeltetési helyére. A rendőség igyekszik megfelelni a főnökség érdekes kívánságának.

— **Házasság és ezüzfalakodalm.** Győri Lipót kerülői csendőrszervező f. hó 20-án kötött házasságot Galsán Hauser Rózsika kisasszonnyal, Friedmann Ignác galbai kereskedő nevelt leányával. Ez alkalommal Friedmann Ignác és neje Schwarcz Emilia házasságuk 25 éves évfordulóját ünnepelték. Az egyházi szertartást Krausz Jónás aradi helyettes rabbi végezte, a ki szép beszéd kíséretében áldotta meg a fiatal párt s az öröm szülők frigyét. Galsa és környékéről számosan vettek részt az ünnepélyen és az ezt követő gazdag lakomán.

— **Angyalcsinálás nagyban.** Seholy sincs annyi angyalcsinálónő, mint Oroszországban. Minden nagyobb orosz városban él egy-két bestia, ki a gyermekgyilkolásból üzletet csinál. Legutóbb Chersenban fogtak el egy ilyen szörnyeteget. Lavruchin Mária háztulajdonosnő és leánya rendszeresen üzték az angyalcsinálást és amikor a rendőség rájuk tört, a padlást telve találta gyermekholttestekkel. A meggyilkolt gyermekek legnagyobb része csak egy pár hetes volt, de idősebbek is voltak köztük. A gyalázatos asszony kis áldozatait részben kitéhette, részben megfojtotta.

— **Nagy tüzvész.** Galiczia Kolbessova nevű városában — mint tudósítónk táviratozza — ma óriási tüzvész pusztított. Kétszáz ház leégett, hatszáz ember hajléktalanná vált. A tüz keletkezésének oka gyújtogatás. A tettes nem került meg. A kár óriási nagy.

— **Az ezüstpárti szamar.** New-Yorkban a minap meghalt Dan Bice, a híres amerikai bohóc, ki a legmordabb yankeet is megkaczagtatta mulatságos mutatványával. Felliéptelért óriási összegeket fizettek neki a czirkuszgazdák. Vagyonna azonban még sem tett szert s szegénységben halt meg, szertelen költekézése miatt. Általán „politikus bohóc”-nak nevezték, mert gyakran belevegyítette mókáiba a politikát. Nevezetes a következő tréfája, mely abból az időből való, amikor az aranypárt heves harcot vívott az ezüstpárttal. Bevezetett a czirkusz porondjára egy szamarat, mely elé aztán odalökött egy arany- és egy ezüstpénzt.

— Milyen párti vagy? — kérdezte a szarmártól, melynek figyelmét minden módon az aranypénz felé akarta terelni.

A szamar azonban csökönyösen az ezüstpénz felé fordult.

— Ime, — kiáltotta erre a bohóc — Amerikában manapság minden szamar ezüstpárti.

— **Osztályorsójáték.** Ma a következő nagyobb nyereményeket huzták ki: huszezer koronát nyert a 264. tizezer koronát a 12350, ötezer koronát a 21231, 35176, 58698, 79649, 80371, 93186 és 96026 számú sorjegyek.

— **Match kerékpáros és kutya közt.** Párisban nagyon különös mérkőzés volt néhány nap előtt. Arról a vitás kérdéstről van szó, vajon egy elsőosztályú kerékpáros vagy egy kutya gyorsabb-e rövid távon? Nem csekélyebb sportember, mint Jacquelin startolt a négylabu Nieupors ellenében, s ez utóbbi színei nagy-szerű győzelmet arattak. — Vidéken karikázó kerékpárosoknak különben gyakran van kellemetlen alkalmuk meggyőződni a kutyák gyors-lábuságáról.

— **A püspöki uradalom rémei.** A Legutóbbi időben sok pusztítás esett Desseoffy Sándor, Csanád egyházmegye fejedelmének lelei uradalmában. Ismeretlen egyének járták az erdőt és pusztították ott a facsemeteket. Neki-estek a legsudarabb fáknak és fejszével vágják ki azokat a földből. Gálffy János uradalmi ispán nemrégiben jelentést tett a pusztításról a csendőrségnek, amely meg is indította a nyomozást. Ma végre sikerült kinyomozni az uradalom rémeit Kádár Imre és Szalay Sámuel makói lakosok személyében, akik be is vallották bűneiket.

— **Elpusztult falu.** Zsibó község ma éjjel leégett. Mipt tudósítónk távirata jelenti, a tűz esti szürkület táján tört ki, s rövid idő alatt az egész falu lángokban állott. Alig egy-két ház menekült meg. A templom és iskola is áldozata lett a vésznek. A falu népe a kemény hideg éjszakájában a szabad ég alatt tanyázik.

— **Betörök garázdálkodása.** Czoha Antalné szül. Krajcsovic Józsa budapesti vasalónőnek lakásán tegnap betörök jártak. A lakás ajtaját hamisított kulccsal nyitották föl, s ott a szekrényeket fölfeszítve, azokból az elvihető magukhoz véve távoztak. A tolvajok elloptak mintegy 200 forintot érő ékszert is többek között, a melyeket az asztalfiókból kapartottak elő. Van ezek között több gyűrű, gyémánt és piros ékkövekkel, meg egy reczézett arany női óra. A tettesek kézrekerítésére a fővárosi rendőség megtette a szükséges intézkedéseket.

— **Magyar név.** Kiskoru Stanitz Lajos aradi illetőségű ugyanottani lakos vezetéknevének „Szántó”-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Vigyázatlanágának áldozata.** Krajna Anna 23 éves budapesti cseléd ma reggel az akácfa-utca 34 sz. a levő házban spiritusz-lámpával kávéfőzött. E közben a láng megkapta ruháját s a szerencsétlen pár pillanat alatt egy láng volt, úgy, hogy mire eloltották, súlyos égési sebekkel elborítva esett össze. Beszállították a Rökus-kórház sebészeti osztályára, ahol most haldoklik.

— **Lóverseny Velenczében.** A hol csak hírből és szobrokból ismerik a lovast és sok olyan halandó is akad, a ki egyáltalában nem tudja, mi fán terem a ló, most egyszerre lóversenyre készül. Velenczében gróf Grignani polgármester elnöklété alatt bizottság alakult lóversenyek rendezésére. Es az érdeklődés oly nagy, hogy néhány nap alatt negyvenezer lira gyűlt össze díjakra. A Campo di Martera (gyakorló tér) a Lido szomszédságában tervezik a versenyt. Valószínűleg áprilisban lesznek a futtatások.

— **Vágyak.** Miss Young, egy angol tanítónő kinyomozta a kis leányokat arra nézve, hogy mi életüknek az ideálja. Ezer tanítványa közül hatszáz a kézművesosztályból való volt és négy-száz az előkelő osztályból. A munkásosztály gyermekei többnyire játékszerek és jó ételek után vágyódtak, míg az előkelő osztálybeliek nagyobbbrészt ékszert és biciklit kívántak. Az alsóbb iskolák gyermekeinek tizenkét percztente zongorát kívánt. A magasabb iskolák tanulóinak negyvenhét percztente az állatokat vallotta ideáljának; az alsóbb iskolákból csak nyolcz perczenetnek volt meg ez a kívánsága. Egészséget, tudományt, szépséget és javakat az előkelő osztályból sokkal többen óhajtottak, mint az alacsonyabb társadalmi osztályokból. Csak igen ritkán kívánta valamelyik a kicsinyek közül, hogy jó ember váljék belőle. Ebben a tekintetben két kis leányka adta a legkielégítőbb feleletet. Ők azt erősítették, hogy bizony mindig jók akarnak lenni. Sajátságos, hogy a leánykák közül senki sem akart szónok lenni. Mikor miss Young az utazást pendítette meg, a leánykák tulnyomó része világgalándor akart

lenni. Különösen a tizenöt éves leányok hetvenhat percztente adott kifejezést annak a kíváncsiságának, hogy igen szeretne valamit látni a világból. Egy leányka oly bátor volt, hogy élete céljául az északsarki utazást tűzte ki magának, egy másik meg egyenesen oda akart utazni, ahol „ember még nem járt”. Hivatás tekintetében igen sokan a művészi pályát választották. És nagyokat mondtak például. Sokan olyan írók akartak lenni, mint Shakespeare, mások úgy akartak tudni komponálni, mint Mendelssohn. Egy meglegedett azzal is, hogy első látásra lezongorázhasson valami zeneművet.

— **Adomány.** A polgármesteri jubileumi bankett költségeiből feleslegesen maradt 8 koronát Maresch Gyula ma a polgármesteri hivatal utján a városi árvaház alap javára szolgáltatotta át.

— **Utazó eszközök** legjutányosabb árak mellett nagy választékban kaphatók Porter Vilmos koronás áruházában Aradon, a Központi szálloda épületében. Ezen cikkekre nézve is, a koronás áruház mint egjobb bevásárlási forrás ajánlható.

— **Koszorumegváltás.** Néhai Inkei Emil elhunytá alkalmából Weisz Pál ur az izr. árvaház javára koszorumegváltása címén 10 koronát adományozott.

— **A gazdaközönségnek.** Az impregnált csillagjegyű takarmányrépa-magvakat sokszor hamisítják, a mennyiben egyes vidéki kereskedők gyakran csak néhány zsák impregnált csillagjegyű répamagot rendelnek és ha ez elkel, akkor mindenféle csekélyebb értékű magot árusítanak csillagjegygyel ellátott zsákokból, hogy ezáltal elhíttessék, hogy a zsákokban impregnált takarmányrépa magvak foglaltatnak. Szükségesnek tartjuk a gazdaközönséget figyelmeztetni, miszerint a valódi csillagjegyű impregnált takarmányrépa-magvak, melyek különösen azáltal tűnnek ki, hogy csirázási energiájuk erős, gyors, kikelesük erőteljes, csirázó képességük magas, továbbá a fajtáknak a fajazonossága, a magvak leggondosabb tisztítása és a meglepő nagy termés által, kizárólag egyedül Mauthner Odön csász. és kir. udvari szállító magkereskedő czégnél Budapesten kaphatók. A praktikus gazda a magvak vásárlásánál ne a legolcsóbb, hanem azon vetőmagnak adjon előnyt, a mely a nagy és biztos haszon elérhetésére a legtöbb módot és legnagyobb garanciát nyújtja.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Keresd az asszonyt . . . !

— Esküdtbíróági tárgyalás. —

Budapest, márczius 22.

Az esküdtbíróági intézmény életbelépte óta ma nyílt először alkalom arra, hogy a független gondolkozású s a törvény rideg §§-aihoz nem kötött esküdtbírák a saját legjobb meggyőződésük szerint ítélkezzenek egy férj felett, akit feleségének ledér, kényelmű életmódja arra készítetett, hogy fegyvert ragadjon rá s kioltsa életét. De a gyilkos fegyvert a szerencsétlen, szánalomra méltó ember azután maga ellen is fordította és le akart számolni azért a rettenetes bűnért, a melyet a hitvestársán elkövetett gyilkosság miatt érzett, önmagával is. Hogy a családi drámának halottjai nem lettek, csakis a véletlen munkája.

Kristyán János péksegéd 1892. évi október 9-én lépett házasságra az alig 15 éves Lelkes Margittal. Házasságuk 4 éven keresztül zavartalan és boldog volt. Két kis fiuk szüle tett, akiknek gondozása képezte egyetlen örömlükét. Négy év eltelte után súlyos csapás érte a férjet. Emelés közben a pékműhelyben lágyék-sérvet kapott. Ez a betegsége volt a kiinduló pontja a családi élet felbomlásának. Felesége napról-napra jobban elhidegült irányában s e miatt a férj gyakran tett szemrehányásokat neki. Ily alkalmakkor az asszony kereken kijelentette, hogy megutálta urát s nem akar vele többé élni. Igéretét be is váltotta, amenyiben egy szép napon odahagyta

kis gyermekét az anyja lakásában — ahol férje is lakott — s elköltözött egy kétes foglalkozású nőhöz, aki hivatásszerűen abból élt, hogy rendőri felügyelet alatt álló leányoknak adott ki lakást. A puha, meleg családi fészekből kiröp-pent asszony maga is csakhamar ráadta magát a tisztességtelen környezetben a ledér életmódra.

Hiába kérlette férje, nem akart a jó szóra hajlani. S ha mégis meghatotta néha a sok kérés-könyörgés s hazatért a hűtlenül elhagyott lakásba, nem volt itt soká maradása. A megízlelt ledér életmód folyton csábította, s ezen kísértésnek a könnyüvéru asszony nem tudott ellentállani, s újra eltűnt hazulról, s visszament a bűn tanyájára. Ettől kezdve aztán már csak mint vendég látogatott haza, hogy megnézzze, mit csinál egyetlen, életben levő, de folyton betegeskedő gyermeke.

Egy ilyen látogatást tett 1898. évi augusztus hó 9-én déltájban is, mikor hazament, hogy beteg gyermekét meglátogassa. *Kristyán*, a férj örült e látogatásnak, sőt midőn felesége gyomor fájásról panaszkodott, a gyöngéd férj módorában küldte az orvoshoz. Az asszony el is ment az orvoshoz. Mig oda járt beállított lakásába egy hordár, kezében levelet tartva, *Lelkes Margit* kisasszonyt keresve. A férj elhülve hallotta ezt s kérdezte, ki küldi a levelet. A hordár vonakodott megmondani s arra hivatkozott, hogy hordári állása tiltja az ilyen titkokat, főleg a jelen esetben, midőn diskkrét természetű megbizatásról van szó — a levél küldőjét elárulni. A férj rosszat sejtett. Hisz keserű tapasztalatai meggyőzték őt arról, hogy neje csak azért bontotta meg a családi élet nyugalmát, hogy mással, illetve másokkal élje világát. Tisztában lévén a helyzettel, elhatározta, hogy véget vett ennek a tarthatlan állapotnak. Kocsiba ült és elhajatott munkaadójának *Freyslinger Nándornak Váci-körúti sütő műhelyébe*, hogy magához vegye a revolverét, amelyet előzőleg azon célból vett, hogy megutált életének véget vessen. Mikor a revolverrel hazatért, kevésre rá megjött felesége.

— Egy hordár keresett lelkem! szolt a férj neki, nem mondanád meg miért. Az asszony hazudott. Azt állította, hogy ő küldte el a hordárt férjét akart üzni valakivel. Erre a hazugságra akkor nyomban rázáfolt maga a hordár, bár anyósa és felesége váltig integettek neki, hogy ne mondja meg a valót.

A hordár elment. A beteg gyermek az ágyban köhögni kezdett. A férj odaszolt ismétlen az asszonynak:

— Főzzél neki egy kis teát!

Ahelyett azonban, hogy ezt tette volna, goromba hangon, szinte átkozódva vágott vissza arra a beteg gyermekre:

— *Bár csak dögnél meg az apáddal együtt!*

A végsőig feszített hur elpattant. *Kristyán* János előkapta revolverét s rálőtt az asszonyra, a kit a golyó a nyakán talált. Azután pedig — azon hiszemben — hogy sikerült örökre elnémitani boldogsága megrontóját. — maga ellen fordította a fegyvert s kétszer hasba lötte magát.

A Rókus-kórházban azonban kigyógyították őket s a férjet szándékos emberölés kísérletének büntettségéért vád alá helyezték. Sőt még 1899. évi január 24-től márczius 13-ig vizsgálati fogságot is szenvedett.

Ma tárgyalta ezt az ügyet a bpesti esküdtségi bíróság *Zsitvay* Leo elnöklété alatt.

A tárgyalás folyamán több érdekes jelenet játszódott le. A vádlott, ennek anyósa és neje, nemkülönbén a hordár olyan vallomásokat tettek, hogy az esküdtek verdiktje iránt kétség nem foghatott fenn. Ehhez hozzájárult még

Lelkes Margitnak, ki azóta kasszirnő lett, következő kijelentése:

— Mi kibékültünk. Ezután az „ostobaság“ után ismét jóba leszünk. Meglehet, hogy össze is megyünk lakni, hacsak a férjem nem ragaszkodik hozzá, hogy szolgálni menjek.

Az esküdtek *Kristyánt nem vétkenek* mondták ki, melynek alapján a törvényszék *felmentette*.

LEGUJABB.

(Lapzártakor érkezett telefon-jelentések.)

A burok győzelme.

London, márczius 22. Ide érkezett hitelt érdemlő táviratok szerint *Gatacre* tábornok ma megtámadta a burokat. Hosszu és véres küzdelem fejlődött ki, mely az angolok teljes vereségével végződött. A burok a megfutamadott angolok közül nagyon sokat elfogtak.

NAPIREND.

Márczius 23. Péntek. Róm. kath. naptár: Jézus 5 sebe. — Protestáns naptár: Jézus 5 sebe. — Görög-keleti naptár (márczius 10.): Kodrát és társa. — A nap két 5 óra 42 perczkor, nyugszik 6 óra — perczkor. — A hold két 0 óra 33 perczkor, nyugszik 8 óra 20 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 764.1 milliméter, délután 2 órakor 761.0 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 1.9, délután 2 órakor C° + 8.8. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 4, délután 2 órakor K. 6. — Felhőzet reggel 7 órakor derült, délután 2 órakor többnyire derült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változó felhőzet, enyhe, jelentékeny csapadék nélkül.

Szabadság-harczi emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, I-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn délután 4—5, pénteken délután 4—5 és szombaton délelőtt 11—12 óráig. Helyiség: Ereklye-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Márczius 23. Mortara és Novara évfordulójának megünneplése.

Márczius 25. Koczalszki Raul hangversenée délután 5 órakor (Fehér Kereszt.) — Az aradi kereskedelmi testület közgyűlése délelőtt 11 órakor (Kereskedelmi akadémia.) — A Kossuth Lajos betegsegélyző- és temetkezési-egylet közgyűlése délután 2 órakor.

Márczius 26. A Weitzer János gép-, waggongyár- és vasöntőde részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — A békés-, csanád- és aradmezei gazdasági-egyesületek együttes igazgató-választmányi ülése délelőtt 10 órakor (Vármegyeháza.)

Márczius 28. Körállatorvosválasztás Ternován.

Márczius 31. Az aradi vízvezeték művek részvénytársaság közgyűlése délután 4 órakor (Aradi első takarékpénztár.)

Április 8. Müttermüller József hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

KÜLÖNFELEK.

□ **Egyetemi hallgatók egyesülete.** A párisi egyetemeken női hallgatói elhatározták, hogy egyesületet alapítanak. Az egyesületnek célja: benső kapcsolatot létesíteni a különböző fakultások női hallgatói között és erkölcsi és anyagi támogatással segíteni egymást tanulmányaikban. Márczius elsején már helyiséget is béreltek a rue de Savoieban. A párisi egyetemnek háromszáz női hallgatója kevés kivétellel mind tagja az egyesületnek.

□ **Melchiore Candino, a munkatárs.** Nincs a világon lap, amely olyan munkatárssal dicsekedhetnék, mint a Giornale di Sicilia. Ez a munkatárs nem más, mint Melchiore Candino, a híres briganti, aki az ő kiválóbb gyilkosságairól eredeti híreket és leveleket küldözget a lapjának. És hogy biztos legyen a közlésükben, minden leveléhez egy öt lírasat is mellékel. Félesztendeig azonban hallgatott Melchiore Candino. Már azt hitték, hogy meghalt s főképp, hogy a mult év augusztus 26-ikán az öcsését és a sógorát is meggyilkoltan találták meg. Pedig csak eltűnt a kapitány, hogy titokban kinyomozza az öcsce és sógora gyilkosait és bosszút álljon a halálukért. Hanem újra előkerült és irt is már a lapjának. Ilyenképpen:

Igen tisztelt szerkesztő ur! Legyen olyan kegyes és közölje ezt a levelemet. Uraim! Mint mindannyian emlékeztek, öcsémet, név-

szertint Angelo Candinót és sógoromat, Giovanni Ficagliót tavaly Santo Mauro Castelverde határában meggyilkolták. Bosszútól szomjasan kezdtem meg nyomozásaimat s megtudtam, hogy valami Scialabra Angeló a gyilkos. Végre hosszas erőfeszítések után nekem és hű szövetségeseimnek vágya teljesült, a gyilkos a kezemben volt január 12-ikén. Oh mily nagy volt szívem öröme, szívem ujongása! Megölttem őt törzsúrásokkal, aztán elégettem a holttestet, hogy a nyomorult áru-lóból egy porcziكا se maradjon meg. Ez Gallina faluban történt. Santo Mauro Castelverdeben azt mondták, hogy Melchiore Candino meghalt. Ti örültek! Hát nem tudjátok, hogy Melchiore Candino még a halála után, még a temetése után is kitarja magát a föld alól? És aki nem veszi le a kezét a családomról, azt én szétzuzom! Bocsássanak meg, uraim, hogy csak ma küldöm el ezt a hirt, hanem az utóbbi időben sok a dolgom. Maradok a legalázatosabb szolgáljuk

Melchiore Candino.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

— A borosjenői takarékpénztár közgyűlése.

A borosjenői takarékpénztár részvénytársaság e hó 18-án tartotta 12-ik rendes évi közgyűlést. Ez alkalommal a különben is jól kezelt és szolid alapon nyugvó pénztintézet életében nevezetes esemény történt azzal, hogy az igazgatóság tagjainak számát négygyel megszaportították. Sikerült megnyerni igazgatókúl *Solymossy* Lajos bárót, a kerület országgyűlési képviselőjét, *Königsegg* Fidél grótot, *Almay* Olivért és *Vertán* Ernőt, kiket a közgyűlés egyhangulag választott meg. A felügyelő bizottságba új tagokként beválasztottak: *Barkassy* Kálmán és *Barton* Aladár. Ezen új elemeket a takarékpénztár részvényesei nagy nyereségnek veszik és biztosítékul intézetüknek nemcsak létfenntartására, hanem arra nézve is, hogy mindazon követeléseknek, melyeket a közgazdasági hitel érdekében megoldani hivatott, eleget is tesz. *Mittler* Izidor dr., az intézet ügyésze megbizatást nyert az ujonnan megválasztott igazgatósági tagoknak czéggjegyzés iránti kérvényének betérjesztésére.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, márczius 22.

Délitőzsde. A buzakinátat mérsékelt, vételkeev gyöngye. Nyugodt irányzat mellett 14,000 métermázsa került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonaneműekben kevés forgalom. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilisra	7.47—7.48
Buza októberre	7.71—7.72
Rozs áprilisra	6.31—6.32
Rozs októberre	6.54—6.55
Zab áprilisra	4.91—4.92
Tengeri májusra	5.29—5.30
Repce augusztusra	12.80—12.90

Zárul 4 órakor:

Buza áprilisra	7.52—7.53
Buza októberre	7.74—7.75
Rozs áprilisra	6.36—6.37
Rozs októberre	6.57—6.59
Zab áprilisra	4.94—4.95
Tengeri májusra	5.33—5.34
Repce augusztusra	12.80—12.85

Zárul 4 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	758.40
Magyar hitelrészvény	750—
Lezámitolóbank részvény	499—
Rima-Murányi vasmű részvény	623.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	646—
Közuti vasut	656.50
Városi villamos vasut részvény	340—

S z e s z ü z l e t.

— Márczius 22. —

Ma! jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 111 korona, kicsinyben 113 korona, finomított szesz nagyban 114 korona, kicsinyben 116 korona hordó nélkül per 100 liter 7/10 beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szarított moslák 11 korona métermázsként.

Budapest-kőbányai sertéskeresk. csarnok.

— Márczius 22. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 94.—96.— fillig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban —.—.— fillig.

= Nyomtatványokban =

ha **izlést** keres és **pontos időben** kíván hozzájutni és főleg súlyt fektet **jutányos árakra**, úgy tegyen megrendelést

az

Aradi nyomda részvénytársaságnál

melynek a szakipar legújabb vívmányai szerint új aranyozó és könyvkötészeti gépekkel berendezett

könyvkötészeti osztálya

könyv- és hangjegy bekötéseket olcsó árban vállal és különösen disz-munkák elkészítésében remekel.

Pontosság.

Diszkrét izlés.

Tartós munka.

Mindamellett
olcsó árak!

Szóval: teljes megelégedés, úgy hogy ismerőseinek is melegen ajánlhatja.

Forray-nagy-iratosi körjegyzőségnél

egy a jegyzői teendőkben jártas

jegyzői irnok

azonnal alkalmazást nyerhet

600 korona évi fizetés s mosás és ágyneműn kívül — teljes ellátás mellett.

Zachariás Árpád,
körjegyző.

Erős

igás lovak,

jó karban lévő

igás kocsik

és lószerszámok

méltányos áron eladók

az 1091

Első aradi gyártelep rész-

vénytársaságnál

ARADON.

3886—1900. h. k.

Hirdetmény.

F. évi márczius hó 15-ikén egy kutya által 6 egyén megmaratott.

A kutya felbonczoltatván az veszettségben gyanusnak találtott, minélfogva az 1888. évi VII. t. cz. végrehajtása tárgyában a nagymélt. földmivelési m. kir. miniszterium által 40,000. 1888. sz. alatt kiadott utasítás 188. §-a alapján az Arad szab. kir. város területén levő összes kutyáknak 40 napig kötve tartását, vagy pedig úgy az utcán valamint otthon a lakásban is harapás ellen biztos szájkosárral való ellátását rendeltem el.

Miről alkalmazkodással a közönséget azzal értesitem, hogy az elfogott kutyák a törvény rendelkezése szerint kiadhatók nem lévén a szájkosár nélkül szabadon járó kutyák kivétel nélkül elfogatni és gazdáik a törvény rendelkezéséhez képest kérdőre vonatni és büntettetni fognak.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatala mint I-ső foku állategészségügyi hatóságtól 1900. márcz. 19.

Sarlot
főkapitány.

4768—1900.

Hirdetmény.

A gyümölcsfa-tenyésztés iránt érdeklődő lelkészek és magánosok részére Budapesten megtartandó 6 napos, a faiskola kezelő néptanítók és gazdasági alkalmazottak részére pedig Kolozsvárt, Keszthelyen és Kis-Szebenben tíz napos gyümölcsfa tenyésztési tanfolyamnak rendezését a nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi miniszterium elrendelvényén, közölni tesztük, hogy a vonatkozó pályázati hirdetések levéltárunkban a hivatalos órák alatt bármikor betekintheők.

Arad, 1900. évi márczius hó 1-én.

A városi tanács.

883—1900. pm.

Hirdetmény.

Közölni tesztük, hogy a kőrödőknek és sertéseknek Ausztriából Magyarországra való behozatala tekintetében jelenleg érvényben levő intézkedéseket tartalmazó 397. számú állategészségügyi értesítő hivatalomban az érdekeltek által megtekinthető.

Aradon, 1900. évi február hó 28-án.

Salacz,

kir. tan. polgármester.

Arad szab. kir. városi kap. hiv.

2535—1900.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 3237/131—881. sz. a. kelt s a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium által a 54186—1881. sz. a. jóváhagyott szabályrendelet alapján felhívom a ház, kert, szőlő és föld tulajdonosokat, valamint azok bérőit, hogy udvaraik, kertjük, szőlőjük és földeiken levő gyümölcs- és diszfákról, bokrok és cserjékről a hernyó fészkeket és petegyűrtöket folyó évi április hó 5-ig leszedessék és azokat tűzveszélyre alkalmat nem szolgáló helyen elégecsék; tavasz és nyár folyamán mutatkozó hernyók és hernyó hálók szintén leszedendők és elégetendők.

Különös figyelem fordítandó továbbá a cserebogaraknak — úgy kifejezett bogár, mint pajor alakjában — szorgos irtására. A hivatkozott szabályrendelet értelmében köteles a tulajdonos vagy bérő azon szomszédját, ki a hernyózást a fenti módon nem eszközli, a kapitányi hivatalnak bejelenteni. Erről az érdekeltek azzal értesítettnek, hogy a hernyózást mulasztók az érintett szabályrendelet 4-ik szakasza értelmében azonfelül, hogy a munkát költségére hivatalból elrendeltetik, 25 frtig, azon szomszéd pedig, ki a bejelentést sem teljesíti 10 frtig terjedhető pénzbírsággal fog büntettetni.

Ezzel kapcsolatban a kártékony rovarokat pusztító éneklő madarak kímélését a lakosság különös figyelmébe ajánlom.

Arad, 1900. évi febr. hó 20.

Sarlot,
főkapitány.

Irnok kerestetik,

ki a jegyzői teendőkben, főleg az anyakönyvvezetésben kellő jártassággal bír s mint helyettes kinevezhető lehessen, havi 30 korona fizetés és teljes ellátás mellett alólírottnál alkalmazást nyerhet; oklevéllel bírók előnyben részesülnek.

Jószáshely, 1900. márc. 22.

1099

Karátsonyi,

körjegyző.

1316—1900. tkvi. sz.

Póthirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék mint tkvi. hatóság közölni tesztük, miszerint a Szelle József aradi lakos végrehajtatonak Kiss József és neje Mihájlovits Mária aradi lakosok végrehajtást szenvedettek elleni 48 frt 80 kr. s jár. iránti végrehajtási ügyében 7013/899. sz. a. kibocsátott árverési hirdetményben az aradi 344 sz. tkvben A + 2. sor sz. a. foglalt ingatlanság 4149 frt kikiáltási árban ezen igazságügyi palota 48. sz. árverelési helyiségében 1900. évi április hó 3-ik napjának délutáni 3 órájára kitűzött árverés az 1881. LX. t. cz. 167. § a alapján Zimmermann József és neje Verik Piroška végrehajtató érdekében is 2000 frt tőke követelése s járuléka kielégítése végett megtartatni fog.

Kelt Aradon, 1900. évi márczius hó 15-ik napján. Az aradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Zubor,

kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

Felhivatnak mindazok, kik az 1900. évi tenyésztésre ingyen selyempetét kívánnak, hogy a polgármesteri hivatalban jelentkezve, neveiket s a kívánt petemenyiséget az ott kitett ivre feljegyezzék.

Később jelentkezők kevesebb petére tarthatnak igényt, jelentkezés a pete átvételére kötelező. Az ingyen petéket átvevők kötelezik magukat:

1. Mástól petét el nem fogadni.
2. A nyert pete mennyiséget kizárólag gubót-remelésre fordítani.
3. A termelt gubókat csakis a selyemtenyésztési felügyelőség megbízottjának s nem másnak átadni.

Az elsőosztályu gubók kilogrammonként 2 korona 20 fillérijével, a II-od osztályuak 1 korona 60 fillérijével, a hasznavehetetlen piszkos nedvesek pedig 20 fillérijével fognak beváltatni.

Azok, a kik a gubókat bárki másnak eladnák, később meghatározandó összeg erejéig megfognak büntettetni.

Aradon, 1899. évi január hó 9.

Salacz,
kir. tanácsos
polgármester.

A kovaszinczi jegyzőségnél

egy a jegyzői teendők, főleg az adóügy kezelésében kifogástalan jártassággal bíró egyén

folyó évi ápril hó 1-től

alkalmazást nyerhet.

Fizetése a községi pénztárból havi 20 frt vagyis 40 korona, magatartása és szorgalmához képest fizetésemelésre is számíthat, mosás és ágyneműn kívül teljes ellátás.

Kovaszincz, 1900. márcz. 20.

Buftea Miklós,
jegyző.

539/1900. tkvi. sz.

Árverési hirdetmény

kivonat.

A borosjenői kir. jbiróság, mint tkvi hatóság közölni tesztük, hogy Pless Sámuel sikulai lakos, végrehajtatonak Serán Pável sikulai lakos végrehajtást szenvedő elleni 115 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, minek folytán az aradi kir. törvényszék, a borosjenői kir. járásbíró kerületében fekvő és a sikula községi 325. sz. tkvben A. I. 1 rend és (821—822.) hrzi szám alatt felvett beltelkes ház 312 frtban megállapított kikiáltási árban az 1900. évi április hó 20-ik napján délelőtt 10 órakor Sikula községhezánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladatni u. m.:

1. Ha a kikiáltási áron felül ígérlet nem tétetik, az elárverendő ingatlan a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

2. Árverelni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékat vagyis 31 frt 20 krt készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszt. rend. 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezésével kiállított elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 30 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számítandó 45 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapcsán az 1881. évi december 6-án 39425. I. M. sz. a. kelt rendeletében előírt módon a butyini m. kir. adóhivatalnál mint bírói letétpénztárnál befizetni.

A bánatpénzt a bíróság az utolsó részletbe fogja beszámítani.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbíró, mint tkvi hatóságnál és Sikula, Gurba és Borosjenő község előjáróságánál megtekinthetők.

Borosjenői kir. jbiróság tkvi hatósága 1900. évi január hó 8-án.

Bittó,
kir. járásbíró.

1094